

Нова Думка

ISSN 0351-3181

БРОЈ
ЧИСЛО 190

GODINA
ПОК XLIV

6/2015

**Свим читателјима Благословљен Божић и
сретну Нову 2016. годину
жели Савез Русин РН и уредништво Нове думке!**

**Шицким читателјом благословени Крачун и
щешливи Нови 2016. рок
жада Союз Русиных РГ и редакция Новей думки!
Христос раждается!**

СВЯТОЧНО ОЗНАЧЕНИ ДЗЕНЬ РУСНАЦОХ ГОРОДУ ЗАГРЕБУ

Танечніки КУД «Яким Гарди» Петровци

На поволанку Представителя рускей националней меншини Городу Загребу, Иринея Мудрого, 21. новембра КУД «Яким Гарди» Петровци и КУД «Яким Говля» Миклошевци зоз фолклорним ансамблом, Женску шпивацку групу и оркестром шицким домашнім Загребчаньом и гостом, у просторийох ресторану «КА-ЗАБЛАНКА», подаровали фолклорно-шпивацку лакотку руских писньох и танцох. Дружтва уж традиційно

участвую на культурним вечару на котрим презентую руску писню и танец, а означую и Дзень Представителя рускей националней меншини Городу Загребу. Ансамбл зоз Миклошевцох одтанцовал „Горніцки танец” и „На тарки”, а шпивацка група одшпивала даскельо крачунски и народни писні, а ансамбл зоз Петровцох одтанцовал два танци, „Танцовава би я танец, та за танцом” и „Три гвиздочки на небе” Програма розпочала зоз Гим-

ну Републики Горватскей и Святочну писню Руснацох, а после ше нащивительом и гостом обрацел и привитал: Представитель Рускей националней меншини Городу Загребу пан Ириней Мудри. Медзи домашніма на вечару були и представителе других националних меншинох Городу Загребу — мадыарска, болгарска, русийска и други. За таки чаривни вечар рускей писні и танцу постарали ше гудаци зоз Руского Керестура

котри непрерывно грали же би ше танцоше не мали кеди одпочинуц. Понад сто пейдзешат присутних домашніх и гостох не преставали вешельом до позно вноци, а розгварки и бешеди нігда конца медзи людзми зоз наших местох. Звичайно же кед треба исц дому же ше нікому не идзе, але остало на тим же ше нарок, кед Бог да, знова стретнеме.

Звонко Костелник, проф.

Дзивоцки танец КУД «Яким Говля» Миклошевци

Женска шпивацка група КУД «Яким Говля» Миклошевци

БРОЈ
ЧИСЛО **190**

GODINA
POK **2015.**
XLIV

“NOVU DUMKU”

Izdavač: Savez Rusina RH

<http://www.savezrusina.hr>

savezrusina@gmail.com

novadumka@gmail.com

Facebook: Savez Rusina RH Vukovar

Za nakladnika: Dubravka Rašljanin

Uredništvo: Vukovar,

Vijeća Europe 93

Tel. / faks: 032 428–342

IBAN HR1623400091110057465

Tisak: Tiskara Soldo, Vukovar

Naklada: 1000 primjeraka

“НОВУ ДУМКУ”

Видава: Союз Русиных РГ

<http://www.savezrusina.hr>

savezrusina@gmail.com

novadumka@gmail.com

Фейсбук: Savez Rusina RH Vukovar

Za издавача: Дубравка Раšљанин

Редакција: Вуковар, Ради Европи 93

Тел. / факс: 032 428–342

ИБАН HR1623400091110057465

Друкуе: Друкарня Солдо, Вуковар

Тираж: 1000 прикладніки

Тискано–Друковане

12 / 2015

Сіјена

10

Куна

Цена

Куни

Rukopisi se ne vraćaju.
Objavljeni prilozi se honoriraju.

Рукописи ше не враћаю.
Обявени прилоги ше гонорую.

DRUŠTVO I POLITIKA - ДРУЖТВО И ПОЛИТИКА

Святочно означени Дзень Руснацох Городу Загребу - Звонко Костелник	2
66. Sjednica savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske - Zvonko Kostelnik	4
Координация русской национальной меншины положела венци на	
Меморияним теметове у Вуковаре - Вера Павлович	4
Святочна и достоїнствена тогорочна колона Здогадованя на жертву Вуковару - Вера Павлович	5
Отримана роботна схадзка у Винковцох - Марияна Джуджар	6
Одкриванє памятнику, спомин-ознаки места масовней крипти у Миклошевцох - Леся Мудри	7

IZ RADA NAŠIH DRUŠTAVA - ЗОЗ РОБОТИ НАШИХ ДРУЖТВОХ

Петровчане перши раз наступели у Плетерници - Звонко Костелник	11
ВЕЧАР ПОЕЗИЈ И МУЗИКИ - Агнетка Балатинац	12
КУД-о Руснацох Осиек и того року госцовало при Словакох - Агнетка Балатинац	12
ВУКОВАРЧАНС ВУКВАРЧАНЬОМ - Любица Гаргај	17
Загойсали ше 11. Дравски габи у Осиеку - Агнетка Балатинац	18
Петровчане на 9. Вечару националних меншинох у Беловаре - Звонко Костелник	20
Петровчане у Шидзе на означовано 95. рочніци КПД «Дюра Киш» - Звонко Костелник	21
Наява о роботі Куд „Яким Гарди“ - Мануела Дудах	22
Руски крачунски писні у Вуковаре - Звонко Костелник	22
КУД «Яким Говля» зоз Миклошевцох ше представел публики у Сримскей Митровици - Леся Мудри	35

IZ NAŠIH MJESTA - З НАШИХ МЕСТОХ

Друштвени дом у Петровцох достал нове закрице - Таня Гарди	8
Того року у Општини Богдановци були заняти дзешец особи у «Явних роботох» - Таня Гарди	8
Означена 165-рочніца приселеня Руснацох до Миклошевцох зохабме	
нашлідніком виру, язык и культурни скарб - Ксенія Лікар	9
Реагованє на преславу 165. рочніци приселеня Руснацох до Миклошевцох - Томислав Рац	10
У Вуковаре отримане Литературне стретнуце зоз руску поетесу	
Агнатку Костелник Балатинац - Любица Гаргај	13
Човек у служби Бога и ближнього здогадованє на о. Йоакима Дудаха - о. Владимир Седлак	14
У Загребу вистава крачунских обичайох националних меншинох	23
Винковчане нащивели Крижевску епархию - Микола Пап	24
Дакеди було... - Желько Гаргај	27
Odgoj djeteta bez tjelesnog kažnjavanja - Helena Timko	29

IZ DUHOVNOG ŽIVOTA - ЗОЗ ДУХОВНОГО ЖИВОТА

LITERARNA STRANICA - ЛИТЕРАТУРНИ БОК

Сушедово - Агнетка Костелник Балатинац	16
мацерова мудросц / tamina mudrost	16
аин карим / ain karim	16

IZ RADA SAVEZA - ЗОЗ РОБОТИ СОЮЗУ

INTERVJU - ИНТЕРВЈУ

Вецей децениї зоз культуру и спортом - Дюра Лікар	28
---	----

ZA VAŠ DOM - ЗА ВАШО ОБИСЦЕ

Кед Крачун блізко - Любица Гаргај	26
-----------------------------------	----

STARE FOTOGRAFIJE - СТАРИ ФОТОГРАФІЇ

На драги до Андрашевцох - Любица Гаргај	25
---	----

RECEPTI - РЕЦЕПТИ

Колачи з маджуном - Марияна Джуджар	25
-------------------------------------	----

POLJOPRIVREDA - ПОЛЬОДІЛСТВО

Biogorja 3. generacije - Ljiljana Kiš	31
Єшенски роботи у миклошевским хотаре - Желько Лікар	32

PETROVCI KOJI NESTAJU - ПЕТРОВЦИ ХТОРИ НЕСТАВАЮ

Забивачки у Петровцох - Томислав Рац	33
Спорт	34

На першим боку: Агнетка Балатинац - Крачун и Нови рок

На остатнім боку: Агнетка Балатинац - Зоз скарбу подобовой колоніи КУД Русиных Осиек,
Владимир Дорогхази — Олей на платну

UREDNIŠTVO: Vera Pavlović (glavna i odgovorna urednica), Ahnetka Balatinac, Ksenija Ljekar i Danijel Vašaš

SAVJET UREDNIŠTVA: dr. sc. Oksana Timko Đitko (predsjednica), Ljubica Harhaj, Marijana Džudžar, Zlatko Hirjovati, Joakim Erdelji i Vera Pavlović

LEKTORI: Marija Vulić (rusinski jezik), Lesya Mudri (ukrajinski jezik), Andreja Magoč (hrvatski jezik)

Tiskanje potpomaže Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske s Rješenjem Ministarstva informiranja Republike Hrvatske od 15. siječnja 1992. godine (ur. Br. 523-92-I), "Nova dumka" je upisana u evidenciji glasila pod brojem 1366

Prilozi autora potpisani imenom ne moraju odražavati mišljenje uredništva i izdavača.

РЕДАКЦИЈА: Вера Павлович (главна и одвичательна редакторка), Агнетка Балатинац, Ксенія Лікар и Данил Вашаш

СОВИТ РЕДАКЦІЇ: д.ф. н. Оксана Тимко Дітко (председатель), Любица Гаргај, Марияна Джуджар, Златко Гирйовати, Яким Ерделі и Вера Павлович

ЛЕКТОРЕ: Мария Вулич (руски язык), Леся Мудри (українски язык), Андрея Магоч (горватски язык)

Друкованє помага Совет за национални меншини Републики Горватскей.

На вимаганє Союзу Русиных и Українцох Републики Горватскей з Ришеньом Министерства ин-формованя Републики Горватскей од 15. януара 1992. року (УЧ. 523–92–I) „Нова думка“ уписана до евиденції явних виданьох под числом 1366.

Авторизовани тексти не знача же то источносно и становиско редакції лебо видавача.

66. SJEDNICA SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE REPUBLIKE HRVATSKE

Na temelju članka 11. Poslovnika o radu Savjeta za nacionalne manjine sazivam 66. (telefon-sku) sjednicu dana 18. prosinca 2015. godine. Sukladno mjerama fiskalne konsolidacije i uštedama prema zahtjevu Europske komisije u postupku prekomjernog proračunskog manjka i datuma zatvaranja Državne riznice predlažem sljedeći dnevni red:

1. Zamolbe udruga i ustanova nacionalnih manjina za prenamjenom sredstava: SKD "Prosvjeta" Zagreb Talijanska unija Rijeka

Edit Rijeka
2. Zamolbe udruga i ustanova nacionalnih manjina za prolongiranje roka, Unija zajednica Albanaca u Republici Hrvatskoj, "Život i djelo junaka Bekim Berisha Abeja"

3. Kulturno društvo Bošnjaka Preporod, "Lingvistički i lingvostilistički zapisi" prof. dr. Remzije Hadžiefendić Parić.

Predlažem dopunu dnevnog reda:

4. Zamolbe udruga i ustanova nacionalnih manjina za prolongiranje roka, Savez Slovaka Našice - izdanje edicije autora Josipa Krajčija: "Zapisi i tragovi slovačkih doseljenika u lipovljanski kraj početkom XX. stoljeća"

5. Imenovanje članova Komisije za otvaranje prijave prijedloga programa za ostvarivanje kulturne autonomije nacionalnih manjina za 2016. godinu pristiglih na Javni poziv Savjeta za nacionalne manjine

6. Imenovanje članova Povjerenstva za raspodjelu sredstava udrugama i ustanovama nacionalnih manjina za ostvarivanje programa kulturne autonomije nacionalnih manjina u području informiranja, izdavaštva, kulturnog amaterizma i manifestacija za 2016. godinu.

Svi članovi Savjeta za nacionalne manjine izjašnjavali su se elektroničkim putem i odobrili prenamjene sredstava i povjerenstva u svim točkama dnevnog reda.

Zvonko Kostelnik, prof.

КООРДИНАЦІЯ РУСЬКЕЙ НАЦІОНАЛНЕЙ МЕНШИНИ ПОЛОЖЕЛА ВЕНЦІ НА МЕМОРІАЛНИМ ТЕМЕТОВЕ У ВУКОВАРЕ

Знагоди визначованя 24. рочніци од вуковарскей жертви у Отечественей войны, у дньох визначованя Здогадованя на тоті дні под геслом «Вуковар место окремого пиетету», члени Координації рускей националней меншини у Републики Горватскей, у составе Борис Бучко, предисидатель Ради рускей националней меншини ВСЖ и предисидатель Координації рускей националней меншини РГ, Мирослав Лікар, предисидатель Ради рускей националней меншини Општини Томповци, Лела Дітко, предисидателька Ради рускей националней меншини Городу Вуковару, Звонко Костелник, член Совету за национални меншини РГ и Вера Павлович, главна и одвичательна редакторка информованя у Союзу Русинох РГ положили венец и запалели швички на Меморіалним теметове жертвах Отечественей войны у Вуковаре у знак пиетету шцикми страдалим у Отечественей войны.

Вера Павлович

З ліва на право: Борис Бучко, Вера Павлович, Лела Дітко, Звонко Костелник и Мирослав Лікар

У ВУКОВАРЕ ШЕ ТОГО РОКУ ЖЕРТВОМ СТРАДАЛИМ 1991. НА ДЗЕНЬ ЗДОГАДОВАНЯ,
18. НОВЕМБРА, ПОКЛОНЕЛО КОЛО ТРИЦЕЦ ТИСЯЧИ ГРАЖДАНОХ

СВЯТОЧНА И ДОСТОЇНСТВЕНА ТОГОРОЧНА КОЛОНА ЗДОГАДОВАНЯ НА ЖЕРТВУ ВУКОВАРУ

Председателька РГ у колони здогадованя у Вуковаре

Того року даскельо тисязчи людзох достоїнствено, у мире и цихосци, пришло до Вуковару и прешло драгу од вуковарскей Общей больніци по Меморіялні теметов, же би ше поклонели шицким жервом Отечественей войны, а окреме жертви Вуковару, хтори цеком воєних дійствох 1991. року зруйновани и знічтожени до неспрепознатлівосци. Цала Горватска була з душу и шерцом зоз Вуковаром, у числених домох и улічкох плени швички у знак спомину на страдалих у городу герою.

Святочне визначоване здогадованя на жертву Вуковара под назву «Вуковар — место окремого пиетету» тирвало два дні, а централне збуванє, рецитал у кругу Общей больніци у Вуковаре, започало 18. новембра на 10 годзин. За програму були задлужени водитель и рецитатор, ґлумец вуковарских кореньох Дарко Милас, клапа Юрай» горватскей воєней морнарици «Святи и вуковарски шпивач и кантавтор Бранко Чулич. На програми присуствовали

шицки представителе найвисшей державней власи, на чолє зоз председательку Колинду Грабар Китарович, представителе вивершеной власци, на чолє зоз премисром Зораном Милановичом, представителе локальной власци, клер, войско, числени делегациі зоз иноземних амбасадох, делегациі рижних здруженьох насталих зоз Отечественей войны и историйних воєних формацийох зоз рижних местох нашей держави и Босней и Герцеговини, а так и шицки други гражданє. Достоїнствено, у єдней колони, на чиім чолє крачал ношитель застави Дзецох погинутих горватских барнітельох Вуковару, шицки рушели гу пейц и пол километри оддалсному Меморіяльному теметову, дзе була служена Служба Божа за шицких погинутих и несталих у Отечественей войны.

Рика людзох — школярох, студентох, бранітельох, инвалидох, старих и младих зоз цалей Горватскей, як и Горватах зоз иножемства, рушала ше по улічки Ивана Гундулича през Вуковар, по-

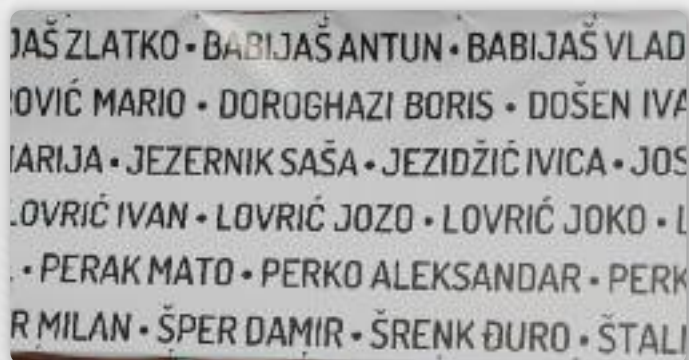
неже мост на Вуки у Жупанійскей улічки не бизовни за крачанє тисязчох людзох, алє ше даскельо тисязчи людзох зляло до заєдніцкей колони коло Бетярского крижу, алє того року таке рушанє не мало полотичне значенє и не толкованє як исованє двох колонох, цо ше збувало прешли два роки.

Председателька РГ Колинда Грабар Китарович и председатель Влади Зоран Миланович того року не дали вияви за медіи, а председатель Сабору Йосип Леко, виявел же жертва Вуковару обще-

вина виявел же на жертви Вуковару и його гражданох вибудована наша держава и демократия, а демократия и привилегия и одвичательносц.

Бувша премиєрка Ядранка Косор, хтора каждого року приходзи до колони здогадованя, виявела же би политичаре до Вуковару требаи приходзиц у цихосци и понізносци, буц ту лєм пре Вуковар, а не пре даєден бидни политични бод.

Колона на початку Митници прешла коло 210 метери длогокого банеру на хторим ви-

Медзи страдалима героями Вуковару на банеру и мена бранітельох руского походзєня

горватски символ шлєбоди, цо значи же вредносц Отечественей войны и вредносц бранітельох рошне цо ше баржей оддалуєме од того датуму.

У колони бул и єден зоз заповиднікох охрани городу, Бранко Боркович — «Млади ястреб», хтори виявел же му 24 роки по вуковарскей трагедіи «найгорше созпанє хторе би нас шицких требао настрашиц же би ше Вуковар 1991. не могол повториц, не пре людзох и шерцо, алє пре факт же Горватска девастирана и не ма можлівосц и потенциал хтори мала 1991. року». Генерал Анте Гото-

писани 1145 мена погинутих вуковарских бранітельох и припаднікох цивилней заштити. На Меморіялним теметове венци положили и швички запалели перше председателька держави, а за ю предидатель Сабору и председатель Влади, а за німа други здруженя и організації, цо премиєр не дочекал у кругу теметова, а не остал ані на Служби Божей хтору предводзел задарски надбискуп Желимир Пуліч.

спрам информативних жридлох порихтала

Вера Павлович

ОТРИМАНА РОБОТНА СХАДЗКА У ВИНКОВЦОХ

Записник з роботней схадзки председателюх радох и представительюх национальных меншинох Вуковарско-сримскей жупаниї, отриманей 02. новембра 2015. року з початком на 11 годзин, у малей сали жупанийскей ради у Винковцох

На роботней схадзки були присутни председателе радох национальных меншинох Вуковарско-сримскей жупаниї, представителе национальных меншинох Вуковарско-сримскей жупаниї и то:

1. Зияд Пезерович, председател Ради бошняцкей национальной меншини
2. Розалия Якуметович, председателка Ради мадырскей национальной меншини
3. Влатко Мудрох, заменїк председателя ради словацкей национальной меншини
4. Ана Пуцовски, секретарка Ради словацкей национальной меншини
5. Светислав Микеревич, председател Ради сербскей национальной меншини
6. Винко Лазич, секретар Ради сербскей национальной меншини
7. Борис Бучко, председател Ради рускей национальной меншини
8. Марьяна Джуджар, секретарка Ради рускей национальной меншини
9. Сельман Гушани, представитель ромскей национальной меншини
10. Татьяна Кочнева, представителька украинскей национальной меншини
11. Дара Майер, представителька немецкей национальной меншини
12. Йозеф Барлецай, представитель албанскей национальной меншини

Окрем председателюх и представительюх национальных меншинох Вуковарско-сримскей жупаниї, присутни були и:

Дьорде Чурчич, заменїк жупана

Ядранка Голубич, особа овласцена за роботу секретарки Жупанийскей скупштине

Сандра Аджага, прочалница Управного одделеня за финансии

Понеже на початку привитал шицких присутних, заменїк жупана Дьорде Чурчич отворел работну схадзку на хторей тема була порада коло наиходзащих обовязкох и дальшим сотрудничестве председателюх радох и представительюх национальных меншинох на подручу Вуковарско-сримскей жупаниї.

Председателе радох и представителе национальных меншинох медзисобно ше упознали, кратко гварели цо обчекую од работи котра пред нїма, наглашели значносц на векши активносци, сотрудничестве и роботу на заедничких проектах же би ше успешнейше могло организовац культурни манифестации з цильом очуваня языка, культуры и традициї каждой национальной меншини.

На схадзки ше бешедовало и о будущей работи, сотрудничестве и снованю Координациї радох национальных меншинох Вуковарско-сримскей жупаниї. Шицки присутни дали потримовку снованю Координациї хтора би ше основала пре ускладзоване и унапредзоване заедничких интересох и оствариваня правох

и одвичательносци радох национальных меншинох. Як и наведено у предкладу Спорозумения, председателе радох национальных меншинох требаю на схадзкох своїх радох принесц Одлученя о приступаню Координациї и о тим обвисциц Секретарият у жупаниї, а представителе самостойно принешу Одлучене о участвованю у работи Координациї. После того, док ше добию повратни очитованя (рок по конец новембра), повола ше председателюх радох и представительюх национальных меншинох на конституцийну схадзку.

Ядранка Голубич, хтора овласцена за окончоване работох секретарки Секретарияту у Жупаниї, у кратких рисох упознала присутних зоз часцу Уставного закону о правах национальных меншинох хтори ше одноша на ради и представительюх национальных меншинох у единкох самоуправи. Витворене Уставного закону о правах национальных меншинох задача як державней и локальной самоуправи, так и радох и представительюх национальных меншинох. У роботних материялох детально наведено права национальных меншинох на участвоване у локальной/подручней самоуправи, але и обовязки единкох самоуправи спрам припадничкох национальных меншинох и спрам радох национальных меншинох хтори розлични медзи собу. Зоз наведеного ше видзи обовязка председателя ради и представителя национальных меншинох же по конец того року муша

придац програму работи и финансийни план за идуци рок. Тиж так, треба доставиц и други акти же би були обявени у службових новинох (Статут, пременки Статуту, финансийни план и закончуюци рахунок).

Сандра Аджага, прочалница Управного одделеня за финансии, гуторела о пременкох котри настали у одношеню на ради и представительюх национальных меншинох. Ради и представителе национальных меншинох постали хаснователе бюджету единки локальной и подручней (региональной) самоуправи, и муши ше их уписац до Регистру хаснователюх державного бюджету и бюджету единки локальной и подручней (региональной) самоуправи.

На шлїдующей схадзки Координациї национальных меншинох Вуковарско-сримскей жупаниї хтора отримана у Вуковаре, у малей сали жупанийскей ради, за председателку Координациї едногласно выбрана Розалия Якуметович, председателка Ради мадырскей национальной меншини, за подпредседателя едногласно выбрани Светислав Микеревич, председател Ради сербскей национальной меншини, а за секретарку Марьяна Джуджар.

На схадзки, спред Жупаниї Вуковарско-сримскей, були присутни и дожупан Желько Цирба, дожупан Дьорде Чурчич и Ядранка Голубич.

Марьяна Джуджар

ОДКРИВАНЕ ПАМЯТНІКУ, СПОМИН-ОЗНАКИ МЕСТА МАСОВНЕЙ КРИПТИ У МИКЛОШЕВЦОХ

Паноцове предводзели молитву за страдалих и несталих миклошевских и других бранітельо́х

У Миклошевцох, 10. новембра, на грекокатолицким теметове святочно отворени памятник жертвам Отечественной войны хтори погинули од 1991. по 1993. рок. Зоз почитованьом присутни ше могли здогаднуц Миклошевчаньох похованих у масовней крипти, а медзи ними: Михал Голик, Вероника Голик, Юлин Голик, Микола Шимко, Марта Страценски, Петро Страценски. Святочносц отвераня нащивели и зоз пригодними словами гу присутним ше обрацели началник Општини Томповци Томислав Паненич, жупан вуковарско-сримски Божо Галич, висланік Собору Дамир Римац, представитель кабинету председателки РГ Горан Грошнич, министр бранітельо́х Предраг Матич. Памятник одкрили Данил Страценски, син покойних Марти и Петра, и министр

бранітельо́х Предраг Матич. Далей шлїдзела засадница молитва, хтору предводзели месни парох о. Яким Симунвич, петровски парох о. Владимир Седлак, висланік военого ординария у РГ воєни капелан фра. Мато Винцетич и висланік Дяковацко-осецкей надбискупії, парох и декан вуковарски о. Павао Коларевич. По молитви венци на памятник положили висланства — председателки РГ, Горватского собору, Влади РГ, Вуковарско-сримскей жупанії, здруженьо́х з Отечественной войны и Општини Томповци. У програми отвераня памятник горватску гимну и пригодну шпиванку «О жеми моя» одшпивала Блаженка Таргуш, мецосопран Горватского народного театру Осиек, док здружени хор культурно-уметничких дружествоз Миклошевцох и Петровцох одшпивал святоч-

Делегация Влади, локалней управи и бранітельо́х на одкриваню памятнику

Женска шпивачка група КУД «Яким Говля» зоз Миклошевцох

ну шпиванку «Браца Русини». Програма була преткана зоз стихами з кнїжки писньох «Моя рика слизох» авторки Жельки Митрович Юрич зоз Берки, а пречитана и при-

годна писня миклошевскей писательки Агнети Бучко Папгаргаї «Миклошевска голу-бица».

Леся Мудри

ДРУЖТВЕНИ ДОМ У ПЕТРОВЦОХ ДОСТАЛ НОВЕ ЗАКРИЦЕ

Дружтвени дом у Петровцох, познатши под меном Соколана, уж велі роки чекал на реновиране. По законченю Отечественей войны и мирней реинтеграції дом обновени, а Петровчане у роботней акції и зоз недостаточними средствами оправляли закрице без рушаня повали.

Закрице и черепи роками премакали, та вода чурела до сали и далей, на веліх местох повала уж була надута и мури ше почали чкодовац. МО Петровци вецей раз подношел вимогу Општини Богдановци за саниране дружтвеного дому, але проєкт длуго чекал же би бул одобрени, бо були и други важнейши роботи хтори Општина мала финасовац. Конєчно, початком децембра того року розпочала робота на адаптації Соколани у Петровцох. У мено Општини Богдановци, началник Юрай Михайлович зоз сотрудниками подписал контракт зоз петровским подприємством «Хидрия», хторе ведно зоз будовательним подприємством «Еуро — центр» зоз Вуковару за приближно 69.000 куни мали окоциц роботи на меняню закрица. Вуковарске будовательне подприємство вибудовало нову повалу и порихтало будовательну часц закрица — лати и нову древену градзу на хтору кломфере положили нове плехово закрице. Робота успишно окончена и жителе и надалей можу хасновац свой дружтвени дом справ чечуцих потребох.

Понеже у валале нет другого подобного обекту, у Соколани ше звичайно отримую дзедински бали, свадзєбни вешєля, кресцини, обєди по хованю, полудзєнки и вечери вязани за спортски и културни збуваня, як и политични промоції странкох под час локалних и державних виберанкох.

Таня Гарди

Фото: Звонко Костелник

Дружтвени дом Соколана скорей обнови закрица

Дружтвени дом зоз новим закрицом

ТОГО РОКУ У ОПШТИНИ БОГДАНОВЦИ БУЛИ ЗАНЯТИ ДЗЕШЕЦ ОСОБИ У «ЯВНИХ РОБОТОХ»

Горватски завод за заняце од 2003. року водзи проєкт финасовани з боку ЕУ под меном «Явни роботи», зоз цильом звєкшаня занятоци на локалним уровню. На тот способ жителе у местох свойого пребуня можу допринєсц квалитету и ушорйованю околіска у жупанії або општини.

У Општини Богдановци, у рамикох проєкту «Явни роботи», того року були заняти дзєшец особи зоз Петровцох. Идейни зачатник потребох бул заменік началніка Општини Богдановци Ярослав Медєши, хтори у порадї зоз началником Општини Юрайом Михайловичом и

партнерстве зоз КУД «Яким Гарди» и УГДДР зоз Петровцох, през проєкт обезпечел роботу за дзєшец особи подзелїни на штири роботни групи. Медзи роботниками и роботодавцами були подписани контракти о роботи на одредзени час, хтори бул од мая мешаца по новембер, а роботники були заняти на полни роботни час 40 години тижньово, справ закону РГ.

У Петровцох ше реализовали шлїдуоци програми: «Най ше не забудзе» — чуванє нематериялног скарбу на хторим робєли Даниєла Мазур, Звонимир Надь и Таня Гарди, у библиотекє робєла Сандра Надь, за помоц старим и ин-

валидним особом була занята Невєнка Маньош, а на ревитализованю явних поверхносвох робєли пейц особи — Ивона Мудри, Катица Монар, Славомир Папуга, Владимир Грецєшин и Петро Лєпак. Вони ушорйовали валалску бару «Крака», як и околіско здружєня УГДДР и другє потребне.

У Свиняревцох у рамикох того проєкту були заняти дзєвєц особи, од чого шейсц жени у програми «Зачуваня материялног скарбу» — на обнавяню народног облєчива и три особи на роботох ревитализованя явних поверхносвох.

У Богдановцох реализовани

два програми, на хторих були заняти осєм особи и то у програми «Най ше не забудзе» — на очуваню нематериялног скарбу три особи, а на ревитализованю явних поверхносвох пейц особи.

Справ словох заменїка началніка Општини Богдановци, можеме буц задовольни зоз одробенима роботома и остава нам ше закладац же би ше реализовало чим вецей проєкти хтори оможлївя роботу нашим житєльом, та гоч и на кратки час.

И роботники барз задовольни зоз роботу, але им жаль же роботна сезона так швидко прєшла.

Таня Гарди

ОЗНАЧЕНА 165-РОЧНІЦА ПРИСЕЛЕННЯ РУСНАЦОХ ДО МИКЛОШЕВЦОХ ЗОХАБМЕ НАШЛІДНІКОМ ВИРУ, ЯЗИК И КУЛТУРНИ СКАРБ

У Миклошевцох 15. новембра означена 165. рочніца приселеня Руснацох до того места, а започала дополадня зоз Службу Божу у грекокатоліцкей церкви Рождества Пресвятей Богородици, а хтору служел о. Яким Симунович, парох миклошевски и викар славонско-сримски. Шветочна схадка отримана на 13 годзин у ДOME култури, дзе председатель Месного одбору Дюра Бики пречитал реферат о розвою валала од приселеня та по нешка. У другей часци представена дешата кніжка Дюри Лікара, миклошевскаго учителя у пензії, „Миклошевци под сримским небом“.

гийни приказ скоро шицких фамелийох за котрих пренашол податки през вецей генерациї. Кніжка друквана двоязично, по руски и по горватским, та є на тот способ прилаплїва каждому читателюви же би у ней пренашол факти о прешлосци своїх предкох. Фотомонографія „Миклошевци под сримским небом“ ма 440 боки, вецей як 2000 фотографії особох и обектох. Видаватель Рада Месного одбору Миклошевци. Друковане материялно помогли: Вуковарско-сримска жупанія, Горватска матка виселенцох, Општини Томповци и Богдановци, УГДДР ВСЖ, Рада рускей националней

Представителие локальной управи и културного и явного живота на святочности

О кніжки—фотомонографії попри автора бешедовал рецензент о. Яким Симунович, а пречитана и рецензия др Оксани Тимко—Дітко, професорки на Филозофским факултету у Загребе, док предслово написал др Филип Шкилян. Авторови ше удало позберац обяжни податки о цалокупним живоче у валале през тот длугоки период: вирски, образовни, културни и привредни. Тиж так Лікар призначел хроноло-

меншини Општини Томповци, а одредзене число фотомонографії скорей друкваня одкупели: Представитель рускей националней меншини Загреб, КУД Руснацох Осиек, Рада рускей националней меншини городу Вуковар, Союз Русиных Горватскей, Микола Голик и Златко Бики. Друкована є у 400 прикладнікох и заведзена у каталогу Националней и университетскей библиотеки у Загребе.

ПРЕДСЛОВО

др сц. Филип Шкилян

Векшина националних меншиных у Горватскей у каждом попису жительствова чишлі вше меней своїх припаднікох. Пре тот факт окреме значне виглєдовац меншински популациї, насампредз гевти хторим грожи асимилация, подобне як при рускей националней меншини. Миклошевци мали щесце же ше у нїх народзел Дюра Лікар, автор фотомонографії *Миклошевци под сримским небом*, хтора у тих хвилькох пред нами. Тот скромни, самопожертвовани основ-

ношколски учитель, хтори цалу свою кариєру препровадзел у родимих Миклошевцох и хтори своєю роботни роки подаровал руским дзецом, у пензії предлужел продуктивно робиц за свою заедніцу. Лікарови ше попишело одтаргнуц од забуца числени факти хтори би иншак були потрачени за будуци генерациї. Вон, можебуц у остатніх хвилькох, як припаднік єднога народу (и єдного валала), успишно позберал шицки можливи информации о своїх совалачаньох, о їх дружтвох, организацийох и о прешлосци Миклошевцох, а у єдней винїмово значней кніжки о прешлосци Руснацох у Горватскей. Остатня кніжка Дюри Лікара представя винїмове доприношенє локалней прешлосци Миклошевцох. У ней Лікар после представяня скраценей форми прешлосци Миклошевцох успишно виноши пред нас прешлосц каждой фамелиї — як рускей так и сербскей. Постарал ше Лікар же би спомнул и шицких гевтих хторих вецей нет, як и każde дзецко у фамелиї. Начишлєл и гевтих хтори уж пошли зоз своего валала и погледали щесце у векших штредкох Горватскей, Европи лебо швета.

др сц. Филип Шкилян,
висши наукови сотрудињ у
Институту за миграциї и народности

Програму зоз музичними точками надолпнели дует Нада Батакович — Леся Мудри, соло шпивачки Паула Поточки и Ивона Гнатко, як и хлопска шпивачка група КУД-а „Яким Гарди“, а програму водзел Иван Лікар. Шветочну програму провадзели визначни госци з обидвох бокох Дунаю, медзи котрима жупан Вуковарско-

сримски, Божо Галич, котри бул и покровитель означованя, народна посланїца у Скупштини Републики Сербії, Олена Папуґа, член Совиту за национални меншини Републики Горватскей, Звонко Костелник, заменїк началніка Општини Томповци, Здравко Звонарич, председателька Союзу Русиных РГ, Дубравка Рашлянин. Спред

Представяне монографіі «Миклошевци под сримским небом»

Националногo Совиту Руснацох Сербіі присуствовали заменік председателя Йовген Мудри и председатель Вишершого одбору Желько

Ковач, та секретарка Дружтва за руски язык, литературу и культуру Ирина Папуґа з Нового Саду.

Председатель МО Миклошевци Дюра Бики

После програми у виронаучней сали отворена вистава старих фотографийох зоз парастского живота, спорту, култури, облещиво, алати и

ручни роботи цо порихтали члени Здруженя женох.

Ксения Лікар

РЕАГОВАНЄ НА ПРЕСЛАВУ 165. РОЧНІЦИ ПРИСЕЛЕНЯ РУСНАЦОХ ДО МИКЛОШЕВЦОХ

Два руски острова Петровци и Миклошевци, валали дзе ше Руснак приселел пред 200 роками, дзе жиє и розвива ше, рошне и пада ведно з народами коло себе, зоз хторима є у лепших лебо меней лепших одношеньох, але иснує и отримал ше так повесц уж два вики. Зачувал Руснак своєю звичаї, писню, бешеду, виру, преславйовал Кирбаї, Крачуни, Вельки ноци, женєл синых и одавал дзивки. Тоти два острова, дзе ище вше Руснак иснує, вше були у єдним ривалстве же хто будзе лепши у земледїлству, статкарству, а вшелїяк и у пестованю култури. Добре то и позитивне, бо человек кед ма конкуренцию, намага ше и роби жадаючи буц цо лепши и успишнейши, а були и останю и єдни и други медзи найлепшима парастами зоз велькими урожаями, успихами у карнено статку, а тиж и у розвою и отримованю

своєго културного ества. Вшадзи дзе наступали, чи у жеми чи у иножемстве, доставали аплаузи, награди и похвали, як скорей, та так и нешка. И, ниа, того 2015. року Миклошевчанє преславяю 165 роки од приселеня Руснацох до Миклошевцох. Красни ювелей, рочніци ше преславяю спрам писаних податкох, але верим же присельованє започало и скорей як цо то службово евидентоване. Але тримайме ше писаних шлїдох и повинчуйме им велї роки и велї преслави рочніцох, най би були успишни у работи и очуваню своєй рускосци, обичайох, писні и бешеди.

И ище вше нешка иснує тото ривалство медзи тима двома валалами, але ше не можем одняц чувству же то не гевто позитивне котре нас водзи напредок. Єден зме народ, родзински вязи медзи Петровчаняма и Миклошевчаняма мощни, ту велї петров-

ско-миклошевски як и миклошевско-петровски малженства, и чи лєм пре дачию гербносц, чи можебуц пре даяки политични становиска, организаційни одбор преслави 165-ей рочніци приселеня Руснацох до Миклошевцох не нашол за одвитує же би месному одбору Петровци, котре гоч найменше политичне цело у териториялним поглядзе, заш лєм представя каждого жителя своєй териториялней єдинки, послац поволанку, не прето же би його председатель жадал даяку вельку чесц, але прето же Петровци коло Миклошевцох єдини руски валал у котрим Руснаци векшина жителях. Мам чувство же то таке як кед бисце женели сина и на свадзбу не волали власного брата, а брат не хтошка цудзи але найвласнейши. А як мам информацию, тиж анї Рада рускей националней меншини Општини Богдановци не до-

стала поволанку. Думања сом же то вельо гутори о организаційним одбору преслави 165. рочніци приселеня Руснацох до Миклошевцох, а мал сом нагоду видзиц поволанку на хторей подписани лєм организаційни одбор, без мена и печачу, та так же, нажал, анї не знаме хто бул организатор тей преслави. Ище раз шицким Миклошевчаньом винчусем тот красни ювелей и наздавам ше же преслава тей, вшелїяк значней, рочніци не була лєм пре дасних поединцох котри себе на тот способ сцели придобиц векши статус у политичних лебо културних штредкох, але пре шицких Руснацох, жителях Миклошевцох, єдного зоз двох руских островох у Републики Горватскей.

Томислав Рац,
председатель
МО Петровци

ПЕТРОВЧАНЄ ПЕРШИ РАЗ НАСТУПЕЛИ У ПЛЕТЕРНИЦИ

Танечна секция КУД «Яким Гарди» на бини у Плетерници

У організації Завичайного дружтва КУД «РАМА» зоз Плетерници, 05. децембра 2015. року отримана дзевята по шоре смотра фолкору «Обичаї старого завичаю». Маніфестация ше отримала под покровительством Пожешко-славонской жупанії и варошу Плетерница у спортской дворани ОШ «Фра Кає Аджича». На смотри участвовали дзешец фолклорни ансамбли и то: Хор пензионерох Плетерница, Плетерніцки мажу-

реткинї, КУД «Рама» зоз Плетерници, КУД «Жеравица» зоз Славонского Броду, КУД «Коло» Вуковар, КУД «Фра Йозо Крижич» зоз Рожкого поля БиГ, «Ческа Беседа» зоз Каптолу, КУД «Орлява» зоз Плетерници, КУД «Яким Гарди» Петровци, КУД «Иво Чакалич» зоз Каптолу и КУД «Україна» зоз Славонского Броду. Госц несподзваня бул Алойз Петерле, перши словенски премиер и заступнік у Европским парламенту котри на усней

гармоники одграл словенску полку. Петровчане ше Плетернічаньом представели зоз Рускими пастирским танцями и одушевели домашніх и присутних госцох. Тиж так, то и перше сотрудництво зоз вуковарским горватским дружтвом котре тиж там участвовало. То смотра старого краю як жили нашо стари и же би ше младим генерацийом дало до знаня же людзе зоз свою роботу, бригу и культуру обстали на своїх просторох — гуторел

Алойз Томашевич, жупан Пожешко-славонской жупанії, котри и отворел смотру. Програму водзели члени КУД «Коло», Вуковар Желька Маричич и Ліяна Багарич, и на еден окреми жартовліви способ представляли кажде дружтво з рижними жартами и текстами зоз бетярцох, цо барз крашне прилапене з боку публики. У рамикох маніфестациї отворена и вистава малюнокх Здруженя Матка Пеїча.

Звонко Костелник, проф.

Атрактивна танечна фігура

Фотография танечнікох и музичарох на памятку

ВЕЧАР ПОЕЗИЇ И МУЗИКИ

У організації КУД-а Руснацох Осиек, всуботу, 7. новембра 2015. року, отримане стретнуце КУД-а Руснацох Осиек з Руснацями з Шиду.

Пецero любителе красно слова зоз Шиду пришли до нациви КУД-у Руснацох Осиек же би ведно препровадзели вечар у друженю през читанє поезиї руских поетох и шпиванє руских шпиванкох.

Привитала их председателька КУД-а Руснацох Осиек, Агнетка Балатинац, и пожадала им приємни вечар з Руснацями з Осиеку.

Поезию наших познатих поетох читали Владимир Дітко, Анделка Михняк, Еуґенія Данчо, Нада Гаврильчак и Мирон Дюдяр. Вони часточно читали свою поезию, а часточно поезию Ангели Прокоп, Михала Ковача, Силвестера Саломона, Вла-

З ліва на право: Владимир Дітко, Анделка Михняк, Еуґенія Данчо, Нада Гаврильчак и Мирон Дюдяр

Члени КУД-а Руснацох Осиек

димира Бесерминя, Емилиї Планчак и Любки Фалц.

Хор и тамбурови оркестер КУД-а Руснацох Осиек преткали поезию зоз шпиванками «Ша я така чарна», «Вечар майови», «Руснакова драга» и «Дай нам Боже добри час». Власну поезию з боку КУД-а Руснацох гуторели Агнетка Балатинац и Томислав Мишир.

За слани и слатки локотки постарали ше Мандица Сивч, Лела Дітко, Зденка Зрно и Геленка Шобан, а тамбурови оркестер, у составе Мирослав Дітко, Зденко Данчо и Томислав Мишир, заграл ише велї руски шпиванки котри Шидяне и Осечане шпивали ведно.

Агнетка Балатинац
Фото: А. Балатинац

КУД РУСНАЦОХ ОСИЕК И ТОГО РОКУ ГОСЦОВАЛО ПРИ СЛОВАКОХ

КУД Руснацох Осиек, 12. децембра, уж традиційно наступело на манифестациї *Словацки крачунски обичаї, традициї и коляди* котри організує Матка словацка з Осиеку. Спомедзи 11 виводзачох, од котрих векшина були словацки дружтва, окрем КУД-а Руснацох Осиек, гosci були и ГКУД Железничар з Осиеку, та тамбуrowa школа Баторек.

Под руководзеньом Оґнена Здравковича и зоз провадзеньом тамбуrowого оркестру, КУД Руснацох Осиек одшпивало три крачунски шпиванки: *Бог ся раждає, В Вифлеєми новина и Пречистая Діва*. По законченей

КУД Руснацох Осиек на манифестациї *Словацки крачунски обичаї, традициї и коляди*

службовей часци ушлїдзело друженє у голу ОШ Антуна Михановича, дзе ше манифестация отримовала, а

члени тамбуrowого оркестру КУД-а Руснацох Осиек приключели ше тамбурашом зоз тамбуrowей школи Баторек,

та шицки ведно грали за танец и забаву.

Агнетка Балатинац
Фото: А. Балатинац

У ВУКОВАРЕ ОТРИМАНЕ ЛИТЕРАТУРНЕ СТРЕТНУЦЕ ЗОЗ РУСКУ ПОЕТЕСУ АГНАТКУ КОСТЕЛНИК БАЛАТИНАЦ

Узданио Союзу Русинох Републики Горватскей, у Вуковаре 29. новембра 2015. року на 15.00 годзин отримане литературне стретнуце зоз руску поетесу Агнатку Костелник Балатинац. Стретнуце организовали Союзу Русинох Републики Горватскей и КУД "Осиф Костелник" Вуковар. На самим початку шицких присутних поздравила и привитала у преушореним просторе председателька Союзу Дубравка Рашлянин. Надпомла тиж же ей мило же тераз ест место дзе ше Руснаци можу озберовац у свиім Союзу и чувствовац ше ту як дома. Длужни зме потолковац же ше у зградѣ Союзу, на кату, з боку улѣци направело од вох хижох єдну и достало ше красни простор хтори шицким зацикавеним будзе отворени за схадзки, вистави, литертурни стретнуца и подобни стретнуца за хтори не треба превельки простор. После председательки Союзу слово вжала водителька и модератор того пополадньового стретнуца Любица Гаргай. Гварела даскельо слова о поетеси Агнетки Костелник Балатинац, а вец о себе бешедовала и сама поетеса. Тиж були представени и два Агнетково кнїж

З лїва на право: Вера Павлович, Агнетка Балатинац и Любка Гаргай

Дубравка Рашлянин

ки: збирка поезиї "Камень два гора" и сликовнїца за дзеци "Їжик Мижик" хтори видал Союз Русинох Републики Горватскей, а з финасийну допомогу Совиту за национални меншини Републики Горватскей. Редактор першей кнїжки покойни Владимир Тимко, а другей Вера Павлович. Праве о бидвох кнїжкох бешедовала Вера Павлович редакторка наших руских виданьох при Союзу. Надпомните же Агнетка Костелник Балатинац у своїх писньох пише о рускей долї, о родзеному валалу, о воєних часох, о природи, фмелиї, приятельох, човекови и його иснованю итд. Тиж поведзени и податок же ей писнї обявени окрем уж спомнутих кнїжкох и у шве

товей атологїї рускей поезиї под назву "Русинський ренесанс" виданей у Мадярскей 2008. року, а попри руских поетох зоз Америки, Канади, Мадярскей, Польскей, Румуньскей, Сербиї, Словацкей, України и Ческей. Авторково писнї читали Любоца Гаргай, Вера Павлович и сама авторка Агнетка Костелник Балатинац. Цикаве було же и публика вжала учасц у поставляню питаньох поетеси, а найбаржей зацикавело шицких присутних ей бавене зоз спортом и то падобранством. Госцинска зоз вельку сцерпезлївосцу и любову то шицко крашне толковала. У програми наступел и мишани хор КУД "Осиф Костелник" зоз двома шпиван

ками "Зрели, зрели червени ягоди" и "У градочки шалата". Клара Миклош соло одшпивала дзецинску шпивану "Ту мам очка". Музични точки провадзела оркестра спомнутаго Дружтва. На концу службовей програми председатель КУД «Осиф Костелник» Владо Русин и поетеса и председателька КУД Русинох Осиск Агнетка Балатинац розменсли дарунки у знак здогадованя на литерарне стретнуце у Вуковаре. По законченей службовей програми шицки присутни поволани на скромни банкет, а дружене зоз шпиваньом руских шпиванкох потирвало до касних пополадньових часох.

Любица Гаргай

Члени мишаного хору КУД «Осиф Костелник»

Публика на Стретнуцу

ЧЛОВЕК У СЛУЖБИ БОГА И БЛИЖНЬОГО ЗДОГАДОВАНЄ НА О. ЙОАКИМА ДУДАША

Всуботу, 12. децембра того року, сполнели ше штераец дні як зме ше у тужемскей стварносци розишли од о. Йоакима Дудаша — Семанового, як би то у його родних Петровцох поведли. Число штераец барз ше часто стрета як у библійней, так и у нашей християнскей традициї. Штераец дні тирваю Крачунски и Вельконоцни пост. Штераец дні од швета Пасхи по швето Вознесения и през тот ше час шпива и здравка: „Христос воскрес“. Штераец дні окреми дні молитви, здогадованя, одходзеня на теметов и жалованя за умартим. Дакеди ше на штераецти дзень, по Служби Божей за умартого, отвєрал, читал и вивєршовал тестамент, як цо то, вецей-менєй, и нєшка обичай.

О паноцови Йоакимови нє легко писац. Окреме нє легко у його родних Петровцох, у котрих тиж так бул и парох од 01.10.2005. по 31.07.2009. рок. Нє легко писац, бо гоч и препровадзел велї роки у других крайох тедишней Крижевскей епархиї, конкретно у Македонїї, а познейше и у Немецкей, та єден кратки час и у Дяковско-осецким надвладичеству, заш лєм вше остал вязани за свойо Петровци, вязани з людзми, окреме з родзину у свойм родним Сриме.

Праве прето уж зоз самим насловом пробує ше обєдинїц шицки индивидуални памятки на паноца Семана до єдного букету здогаданьох на человека и священїка. То єден букет рижнофарбови у котрим квети-здогаданя нє пахню шицки нужно на исти способ. Заш лєм, таки яки су, даваю красу и форму особеносци котра зохабела за собу, вериме, шлїди. Дзєпоєдни з нїх моцни и глїбоки, и нє можу ше лєм так легко забуц.

Паноец Йоаким Дудаш як парох у Петровцох

О. Йоаким Дудаш бул народзени у Петровцох 27.02.1948. року од оца Дюри и мацери Ирени Папуговей. Бул найстарши спомедзи штирох дзєцох. Його младши брат Томислав тиж так постал священїк. Перши седем класи основней школи о. Йоаким закончел у Петровцох (1955-1962), а осму класу и перши рок гимназиї закончел у Вуковаре (1962-1964). Уж од дзєцинства, пре свой живи дух, о. Йоаким прицаговал увагу на себе. Зоз дзєцинства го провадзи анегдота о запаленим брадлу шена у Петровцох.

По першей класи гимназиї о. Йоаким претаргує свойо школованє у Вуковаре и одходзи до Загребу. Там ше уписує до семинариї и источасно предлужує школованє у класичней церковней гимназиї, котру, понеже иста за тедишню систему була нєпризната (школа на чарно), мушел претаргнуц по трецей класи пре наполнети 18 роки и воєну обавязку. Войско служел у Бихачу (БиГ) и Риеки, а потим предлужел шко-

лованє у Крижевцох, при Салезиянцох, дзє закончел штварту класу и одбранєл матуру. Бул дакус тварди, дакеди нагли и спрични, але зоз тим и барз щире, и барз упарти. Його твардосц знала го коштац и у войску. Прето же у гевти часи примал церковни новини и у униформи ишол на Службу Божу до франевцох на Трсат, бриги мал и вон и франевци. Уж ше теди, гоч то було несвидомо, калєл за служенє Богу и народу там дзє го Церква будзє требац. Його упартосц и незламаносц Господ вихасновал у своей винїци, у чежких мисийних обставинох у Македонїї, дзє пасторално будзє активни од 1979. по 1998. рок.

По законченей штредней школи, о. Йоаким студирал филозофию и теологию у Регенсбургу (Немецка) (1969-1975) и у Риме (1976-1979). У медзичаше бул пошвєцени 27.10.1974. за диякона, а 27.07.1975. за священїка. Обидва пошвєцаня були у Вуковаре, з покладаньом рукох надвладики кир Гавриїла Букатка. Першу душпастир-

ску службу окончовал як капелан у Руским Керестуре, а под час студийох у Риме о. Йоаким бул источасно и профєсор у Украинскей малей семинариї.

По приходу з Риму, „пожичени“ є на два роки скопскому владикови кир Йоакимови Гербутови, але у Македонїї, у парохїї Нова Маала пребул лєм цо нє полни 20 роки. Потим бул на служби у Немецкей, у Фулди (1998-2004), як ментор и духовник македонским богословом, источасно служащи як катедрални споведатель и капелан. Так вон македонскей Церкви подаровал свойо 25 найлєпши роки священїческей служби.

По службованю у Немецкей врацел ше о. Йоаким до родного Сриму. Перше службує у Дяковацко-осецким надвладичеству, у Иванкове, як капелан (2004-2005). А потим, по велїх рокох, од 2005. року, службує у Петровцох, при свойому родному народу. Свойо богате пасторалне искуство пробовал преточиц и до родних Петровцох. Ушо-

рел и компютеризовал попис за грамоти, попис за швецене обисцох, почал раз мешачно обиходзиц старих и хорих ношаци им Св. причасц. Петровским женом предуркал велі писні цо ше шпиваю у церкви. Друковал на папери молитви, прекладал дзевятніці, мерковал же би нашо людзе мали нашо церковно-славянски и руски молитвени материяли. За перши пиятки споведал у церкви, намагал ше духовно пошориц свою парохию. Консолидовал парохиялну заедніцу до єденого литургийного циклусу церковних шветох. Дало би ше ту ище вельо того чишліц...

Дасдним ше його работа пачела, другим меней. Дзепедни му подиходзели и ласкали му, хаснуюци його мено и слова за свойо потреби. То го окреме болело, бо свидоми свойого характеру, а познейше уж и хороти, заш лем на концу, жадал добре шицким. А кед ше жие та ше и гриши, гварел з єдней нагоди у своей бешеди о. Йоаким. И то наисце так.

Окром паноцовскей служби, о. Йоаким тиж вельо и писал. Публиковал на руским, горватским, немецким и македонским язюку. Познати и його приповедки за Християнски календар. У своіх казаньох дакеди бул оштри, але патрел буц дошлдіни своім словом.

Часц хованя паноца у церкви Покрова Пресвятей Богородици у Петровцох

Та, так як кажди человек у цалей своей велькосци остава и далей лем человек и о. Йоаким, священік, духовни оец, пастир и публицист бул тиж человек. А праве зотим и посцигнул на тей жеми цалосноц своей особеносци. Його животна драга, його поволане и способ ества остали запаметани як автентични шлїд шерца котре гледало Бога идуци по драги живота. Но, тота драга не була вше легка. Окром печежкосцох у своей пастирской работи, зявели же и здравствени. Перше ше зявела цукрова хорота, а вец почали и други. Млади, красни, благоглаголиви и мудри

священік, поставал вше старши и слабши, гоч роки и не мал так вельо.

Од 01. августа 2009. пошол до пензиї. Перше жил у Осиску при шестрох Василянкох, дзе пре цукрову хороту остал без єдней ноги. Зоз часом и вид и слух ше му почали трациц. Познейше, своей остатні роки препровадзел у Каритасовим доме у Врбовцу при Крижевцох.

Як под час його активней служби, так и у пензиї бул часто нашивени. Водзел корреспондентицю зоз людзми од вшадзи дзе служел. Любел окреме нашиви своіх

братох у служби и чувствовал потребу посовитовац их. Свою библиотеку постхумно одлучел зохабиц петровскей парохии у котрей є народзени, кресцени, миропомазани, запричасцани и дзе як паноец службовал. По його жаданю, поховани є на петровским теметове, у крипти своіх родичох. Окрипени зоз святима тайнами споведзи, причасци и олїва, умар 31.10.2015. року у Врбовцу при Крижевцох од виїву криви до мозгу, а поховани є 02. новембра.

На його остатню драгу випровадзели го троме владикове: крижевски владика кир Никола Кекич, римокатолицки скопски владика и апостолски егзарх за грекатолицкох у Македонии кир Киро Стоянов и апостолски егзарх за грекатолицкох у Сербии кир Дюра Джуджар. Коло 30 священікох, коло 20 монахиньох Василянкох, служебніцох и малих шестрох и велі вирни пришли на його ховане. По богослуженю у церкви, процесия зоз труну ишла по теметов достоїнствено пешо. Велі госци ше затримали и на обеду. Найму будзе вичне паметане и молитва за покой души – вичная памят!

о. Владимир Седлак

Теметов у Петровцох на хторим поховани паноец Йоаким Дудаш

СУШЕДОВО

У истим су валале народзени,
у истей школи пирко брушели,
до истей нини на прадки ходзели,
у истим ше месце поодавали и поженєли,
з почитованя єдно другому двоєли,
у истим хотаре вредно на польох робели,
пре войну на даскельо роки розисц ше мушели,
а вец, уж стареньки, до валалу ше врацели.
З радосцу каждой недзелї дополадня
зноуа до церкви ходзели,
а пополадню
пред сушеда на лавочки шедзели.
Кажде рано док по хлеб до дутяну ишли
«Дай Боже добре рано» єдно другому жичели,
а предвечаром кед ше двор заметал и статок намирял,
«Дай Боже добри вечар» прейг' плота радосно гуторели.
Старосц у истим валале дочекали,
дзеци и унучата випровадзали,
зоз смутним ошмихом на поздрав махали,
а вец з крочайом чежким
кажде до свойого обисца ше врацали.
Єдно коло другого роками жили,
фамелиї вельки здоззели
и нїга, алє нїга крижом слово
єдно другому не гуторели.

Агнетка Костелник Балатинац

МАЦЕРОВА МУДРОСЦ

мудро
сцєрпєзлїво
и поцихи
уходзим до своїх думкох
помали шпиртаюци
у вигледованю
гевтого цо не було
а могло буц

у мире
сама зоз собу
бешедуєм
и нагадам
як биш ми мамо
у тей хвильки
одвитовала
на праве
поставене
питанє

не бизовна сом
твоя мудросц
мудрейша
твой би одвит
вше бул
прави
ище дакус будзем
нагадац
у цихосци
думкох своїх
бешедуюци
сама зоз собу

Любица Гаргай

MAMINA MUDROST

mudro
strpljivo
i potihò
ulazim u svoje misli
polako čepkajući
u istraživanju
onoga što nije bilo
a moglo je biti

u miru
sama sa sobom
pričam
i nagađam
kako bi ti mama meni
u ovom trenutku
odgovorila
na upravo
postavljeno
pitanje

nisam sigurna
tvoja mudrost
je mudrija
tvoj bi odgovor
uvijek bio
pravi
još mali ću
nagađati
u tišini
svojih misli
razgovarajući
sama sa sobom

Ljubica Harhaj

АИН КАРИМ

два жени
роки не значни
стретли ше
славели го
пре чудесни
діла його

благословени
ношели
чада
познейше
народзели

повязани
з мощну виру
шведки су
за шицки часи

зоз шерца
на уста
вибил
хвалопив
по нешка
шпивани

слика
на муре
шведочи
ту позабивани
хлапци
до двох рокох

Любица Гаргай

AIN KARIM

dvije žene
godine nisu bitne
srele su se
slavile ga
zbog čudesnih
djela njegovih

blagoslovljene
nosile su
čeda
kasnije
porodile

povezane
jakom vjerom
svjedokinje su
za sva vremena

iz srca
na usta
izbio je
hvalospjev
do danas
pjevani

slika
na zidu
svjedoči
tu su poubijani
dječaci
do dvije godine

Ljubica Harhaj

ВУКОВАРЧАНЄ ВУКВАРЧАНЬОМ

Вуковарске здруженє Вуковарчанє добрей дзеки 28. новембра того року оргнизовало манифестацию под назву "Вуковарчанє Вуковарчаньом" хтора ше отримала у Горватским доме у Вуковаре. Програма започала на 19 годзин, а уход бул шлебодни. Здруженє тоту манифестацию задумало так же би ше вуковарски дружба, здруженя и поєдинци своїм согражданом представели и розвешелели их, а з нагоди наиходзацих крачунских и новорочних шветох.

У програми участвовали: Горватске културно-музичне дружтво "Дунай", Танечна

Танечніки КУД «Яким Говля» зоз Миклошевцох на бини у Вуковаре

Дзивоцки танец – КУД «Яким Говля» Миклошевци

група "Венера", КУД "Осиф Костелник", Здруженє Немцох и Австриянцох", Вуковарске сербске шпивацке дружтво "Явор", Желько Андабака, Денис Машич, Давор Бабиц, Страхиња Падежанин и Сандра Югас, шицки зоз Вуковару и КУД "Яким Говля" зоз Миклошевцох.

КУД "Осиф Костелник" зоз Вуковару представело ше зоз двома шпиванками "Зрели, зрели червени ягоди" и "У градочки шалата", а одшпивали их члени мишаного хору у провадзеню тамбуро-

вого оркестру. Водителька секції Марія Закалюк.

Танечна секция КУД "Яким Говля" зоз Миклошевцох одтанцовала два танци: "Горніцки танец" и "На тарки". Вшеліак треба надпомнуц же ше на самим початку як и на остатку манифестациі шицким присутним зоз пар словами обрацела председателька здруженя Вуковарчанє добрей дзеки, Лена Вртарич. Бешедовала о здруженю

и його акційох, а вшеліак треба наглашиц же праве вони у Вуковаре потримали горватску акцию "Власи любови". Обиходзели школи и зберали донацию власох за правене парикох за дзеци хорих од малигних хоротох. Тиж нагласела же перша особа зоз Вуковару хтора подаровала своєю власи у тей акції бул хлоп.

Любица Гаргай

Мишани хор КУД «Осиф Костелник» на бини Горватского дома Вуковар

ЗАГОЙСАЛИ ШЕ 11. ДРАВСКИ ГАБИ У ОСИЕКУ

КУД Руснацох Осиек

КУД «Осиф Костелник» Вуковар

У Осиеку, 5. децембра, у организацији КУД-а Руснацох Осиек, отримани 11. *Дравски габи*, стретнуца хорох и шпивацких група Руснацох з Републики Горватскей.

Участвовали шейсц руски дружтва з Горватскей, Матка Словацка з Осиеку и едно руске дружтво з иножемства, з Войводини, КУД «Петро Кузмяк» з Нового Орахова.

Манифестација започала з виводженьом шпиванкох *Мой Осиек и Руснакова драга* котри одшпивал хор КУД-а Руснацох Осиек з провадзьном тамбурового оркестру истого Дружтва.

Дравски габи не лем приказоване руского вецейгласного шпиваня, але и дарункох КУД-а Руснацох Осиек Го-

роду Осиеку за його Дзень котри 2. децембра. Теди ше, 2. децембра 1786. року, три городски часци зединели до едней и настала единствена городска општина, а 28. августа 1806. року преглашени є за шлебодни и кральовски город од кеди ма и свойого городоначалніка, котри ше теди наволовал городски судия.

Присутних привитала Агнетка Балатинац, председателка Дружтва, котра источашне и Представителька рускей националней меншини Осецко-бараньскей жупаниї. З оглядом на поствиберанкови стан у Горватскей и на числени активносци, того року од визначних гостох на *Дравских габох* присуствовала подпредседателка Совету за национални мен-

шини РГ, Рената Тришлер, председателка Союзу Русинох РГ, Дубравка Рашлянин, як и висока делегация Национального Совету Руснацох Сербїи котру творели подпредседатель НС, Йовген Мудри и председатель вивершеного одбору НС, Желько Ковач, та представителе нововибраних радох и представникох рускей националней меншини з Вуковару, Вуковарско-сримскей жупаниї и општини Богдановци. З боку церкви присутни бул парох грекокатолицкей парохиї у Осиеку о. Любомир Стурко. Манифестацию тиж звелїчали председателе наших культурно-уметницьких дружтвох, як и висланство з Пишкуревцох, на чолє з предсидателю МО Пишкуревци, Златком Мезејом.

Уводни слова о *Дравских габох* пречитали водителе конференси Мануела Дудаш и Иван Будимчич.

Манифестација ше предлужела з наступом наших дружтвох, медзи котрима перши наступели члени КУД-а «Осиф Костелник» з Вуковару. Вони одшпивали шпиванки *Били оргони* и *Ей не видно тот мой валал*. Провадзел их народни оркестер котри водзи Владо Русин.

Под руководженьом Зорана Циковца, КД Руснацох з Винковцох одшпивало шпиванки *Дому шугай, дому и В Вифлєми новина*.

Єдно зоз числениших руских дружтвох у Горватскей то КУД «Яким Гарди» з Пет-

КД Руснацох Винковци

Матка Словацка Осиек

Фолклорна група КУД-а Руснацох Осиек

КУД «Яким Говля» Миклошевци

ровцо, хторе наступело зоз хлопску шпивацку групу под руководзеньом Томислава Дудаша, а хтора одшпивала шпиванки *Ловар* и *Пада, пада росичка*.

КУД Руснацох Осиек ма добре сотрудніцтво з Матку Словацку з Осиеку, та так каждого року поволуе Словакох на свою манифестрацию, а Словаци Руснацох на їх Крачунски концерт. Того року Матка Словацка виведла два композиції: *Шло би ми, шло би ми* и *Мацек*, а солиста Роберт Зграблич одшпивал *Гдзе ти идзес сохайу*.

КУД Руснацох Осиек недавно основало мини фолклорну секцию, а з тей нагоди ю и

указало ширшому аудиториюму. Три дзивчата одтанцовали танец *Черешенки* у хореографії Звонка Костелника, а провадзел их тамбурови оркестер и хор КУД-а Руснацох Осиек.

Женска шпивацка група КУД-а «Яким Говля» з Миклошевцох, котра змоцнела свойо шори з младима шпивачками, виведла колаж шпиванкох *Як ми будзе, так ми будзе*, *Мак, мак, маковина*, *Дуе витрик* и едну крачунску, а як руководитель подписуе ше Борис Бучко.

После Миклошевчаньох на шор пришли и госци з Войводини, чий наступ шицки з

несцерпеньом обчековали, бо ше пренесол глас же «Ораховчане» барз добри шпиваче. Так и було, патраче ше не розчаровали. З оглядом на ограничени час пре вецей дружтва котри наступаю, КУД «Петро Кузмяк» наступел зоз женску шпивацку групу и народним оркестром котри виведли шпиванки *Зишли зме ше, як ше гвари, помали*, *Кельо шпиваночки* и *Шугайова матка*.

После нїх не було легко затримац повагу патрачох, але млади з Петровцох, члени Дружтва «Руснак», дружтва Руснацох у РГ, указали же су досц атрактивни патрачом. Виведли шпиванки *Одкаль слунечко виходези* и *Ша ми тадзи преходзели* под руководством Наталиї Гнатко.

Пред самим концом манифестаций на бину ише раз вишло КУД Руснацох Осиек. Хлопи у дополнетим народним облечиве, а жени зоз стилизованима прикрасками з рускими мотивами, под руководзеньом Огнена Здравковича и у провадзеном тамбурового оркестру виведли шпиванку *Чече вода, чече* и *Пада диждж*.

Зоз тим службова часц мани-

фестаций була закончена, а вец шицки поволани на вечеру и дружене.

Кед ше учашніки и патраче дакус окрипели, гудацы зоз шицких дружтвох вжали инструменти до рукох и ведно заграли за танец.

КУД «Петро Кузмяк» з Нового Орахова ведно з гудацами КУД-а Руснацох Осиек були найчисленши у тим непланованим «здруженим» оркестру, а танцоше и шпиваче не указовали ані кус вистатосци, та гоч би ше можебуц и длужей вешелело. Понеже *Дравски габи* отримани у просторийох ОШ Антуна Михановича, мушело ше закончиц уж коло 21 годзин.

Стретнуца ше отримали з финансійну потримвку Совету за национални меншини РГ, Осецко-бараньскей жупанії и Городу Осиеку.

Манифестацию з продуктами потримали: Пивовара Осиек, Ямница д.д., Пекарство Кадуля та подприємство Биелич Цо.

Агнетка Балатинац

КУД «Петро Кузмяк» Нове Орахово Войводина

«Руснак» Дружтво Руснацох у РГ

ПЕТРОВЧАНЄ НА 9. ВЕЧАРУ НАЦИОНАЛНИХ МЕНШИНОХ У БЕЛОВАРЕ

КУД «Яким Гарди» зоз Петровцох у виводзеню танцох «Опришки Олекси Довбуша» пред беловарску публику

Председатель Совету за национални меншини Александар Толнауер

Под покровительством городу Беловару, а у організації Ческей обец Беловар, 28. новембра 2015. року у спортскей дворани отримана дзевята по шоре манифестация – «Вечар националних меншинох» на котрей по треци раз Руснацох представляло КУД «Яким Гарди» зоз Петровцох. Окрем же Петровчанє наступели зоз танцом «Опришки Олекси Довбуша», члени Дружтва Таня Кренціци и Боян Кошутич прихотали презентацию нашого народного облєчива и єдла, од чого визначуєме: капушаніки, садланіки, череги и белюши. Тиж так, вилужени були и Союзово виданя – Нова думка, Венчик, Руски народни писні и други.

Нашивителе теї манифестации пред початком програми могли уживац у дегустации наших и других традицийних єдлох и у кратки час стол на котрим шицко було вилужене остал празни, цо знак же ше им нашо национални єдла барз попачели, а кажде зоз нїх питал и рецепти же би дома зробели сами.

Того року у преполней спортскей сали понад 3 годзини програми уживали представителе локалней политичней елити и сами патраче. Спомедзи горватских и локалних представителюх манифестации, присуствовали и представителе амбасадох Ческей, Словацкей, Словенії и Мадярскей.

Програма розпочала зоз Гим-

ну Републики Горватскей котру одшпивал хор Ческей обец зоз Беловару, а нашивителюм ше обрацели и привитали: Мирушка Лончар, председателка Ческей обец зоз Беловару, Таня Новотни Голубич, заменїца жупана, Антун Корушец, городоначалнік Беловару и Александар Толнауер, председатель Совету за национални меншини Републики Горватскей. Конечно почала и програма зоз наступом Ческей обец котра виведла венчик ческих писнюх. У дефилеу зоз заставами ше представела кажда национална меншина и зоз єдну пару привитала присутних на своім мацеринским язїку «Добри вечар, витайце». Спред КУД «Яким Гарди» присутних привитали Денис Гарди и Тияна Мазур. После дефилеу домашнім и госцом манифестации ше представели:

Бошняцка национална меншина – КУД «СЕВДАХ» Загреб

Ческа национална меншина – ЧЕСКА ОБЕЦ – Беловар
Мадярска национална меншина – МАДЯРСКА ЗАЄДНИЦА Городу Беловар
Немецка национална меншина – ЗАЄДНИЦА НЕМЦОХ У ГОРВАТСКЕЙ – група «Руде» Загреб

Ромска национална меншина – КУД «ДАРДА» Дарда и ЗДРУЖЕНЄ РОМОХ Городу Беловар

Руска национална меншина – КУД «Яким Гарди» Петровци

Русийска национална меншина – Здруженє русийскей бешеди у Меджимурю «КАЛИНКА» Чаковец

Словацка национална меншина – КУД «ИВАН БРНИК СЛОВАК» Єлисавац

Словенска национална меншина – КПД «БАЗОВИЦА» Риска

Сербска национална меншина – КД «ПРОСВЕТА» и «МОСЛАВИНА» Гарешница

Українска национална меншина – КПД «УКРАЇНА» Славонски Брод

Окремни госци
ГФА «ТУРОПОЛЕ» Велика Горица

Мадярски ансамбл – Buzsáki boszorkány néptánc egyesület – танечна чародійна група босорки зоз буджаку – Мадярска

После програми додзелени припознання и шицки пошли на вечеру на котрей ше поупознавали и розменели адреси за будуче сотрудицтво.

Звонко Костелник, проф.

Штанд зоз рускими традицийними єдлами, за штандом Таня Кренціци

ПЕТРОВЧАНЕ У ШИДЗЕ НА ОЗНАЧОВАНЮ 95. РОЧНІЦИ КПД «ДЮРА КИШ»

На поволанку Культурно-просвітнього друства „Дюра Киш” зоз Шиду, КУД „Яким Гарди” зоз Петровцох 13. децембра госцовал зоз фолклорним ансамблом и хлопску шпивацку ґрупу. Шидянскей публики петровски ше аматере представели зоз пейцома танцями у трох блоках, у руским, буковинским и блоку Централней України, а док ше танцоше преблекали, хор презентовал нашо руски пїснї. У преполней сали патраче мали нагоду видзиц наших

Венчик руских танцох пред шидянску публику

Хлопска шпивацка ґрупа

аматерох зоз Горватскей и наградзиц их зоз великими аплаузами. Окрем Петровчаньох, госцовала и шпивацка ґрупа КПД „Иван Котляревски” з Бикичу. Домашнї ше представели зоз наймладшими танечнїками, потим наступели младша и старша шпивацка ґрупа, оркестер друства, вокални солисти,

а найстарша ґрупа танцошох одтанцовала «Руски народни танци». После вецей як двогодзиновой програми, шицки учашнїки одшпивали „На многая літа”, а потим ше предлужело зоз друженьом и забаву до позно вноци.

Звонко Костелник, проф.

Танец зоз шекерками

Пастирски танци

НАЯВА О РОБОТИ КУД „ЯКИМ ГАРДИ“

КУД „Яким Гарди“ Петровци непереривно роби на очуваню традиції и култури. Организована културно-просвітна діялносц у Петровцох иснує уж коло 100 роки. Медзитим, дружтво под назву КМД „Яким Гарди“ Петровци дійствує од 28. децембра 1950. року. З нагоди того Дружтво будзе преславяц 65 роки од снованя. Штефан Гудак у своєї кніжки пише о судьби младого хлапца котри за собу охабел родни валал, мацер и свою любов гу танцу и писні. Яким Гарди, як млади 18-рочни леґинь, попри ище 127 леґиньох, прешол „партизанску дражку“ — дражку котру прешли хлапци способни за борбу. После 4 мешаца од тей події млади леґинь погинул 1944. року у борби за ошлебодзене Пакрацу. Його парняки познейше Якимови у чесц, своєю културно-просвітне дружтво наволали по його мену. КУД „Яким Гарди“ 27. децембра того року организує Крачунски концерт. Шицки секції Дружтва ше рихтаю и даю свою учасц. Програма будзе пошвечена 65-рочніци иснованя Дружтва и крачунским шветом. По конец 2015. року Дружтво будзе мац за собу коло 40 наступи. Даскельо викенди за шором члени Дружтва наступаю по рижних местох. Так 21. новембра отримани бал у Загребе, а 28. новембра „Вечар националних меншинох“ у Беловару. Потим, 5. децембра єдна часц членох Дружтва наступела на Дравских габох у Осиеку, а єдна часц членох у Пожеґи. Тидзень по тим, 12. децембра организує ше Литературни вечар у Петровцох, а 13. децембра Дружтво идзе до Шиду, дзе зоз домашніма даваю заєдніцки концерт. Рочна звітна сходазка Дружтва будзе 19. децембра. А за конец, як уж спомнута, 27. децембра будзе концерт у чесц означованя 65. рочніци КУД „Яким Гарди“.

Мануела Дудаш

РУСКИ КРАЧУНСКИ ПИСНІ У ВУКОВАРЕ

Члени хлопскей шпивацкей секції КУД «Яким Гарди» зоз Петровцох одшпивали вибор руских колядох

КУД «Яким Гарди» Петровци зоз хлопску шпивацку групу у Вуковаре предствяло руску националну меншину зоз крачунскимя писнями. У організації Городу Вуковару, Управного оддзеленя за культуру и туризем, на чолє зоз Даворку Крайнович, у рамикох крачунских шветох, 11. децембра организовани «Концерт шпивацких групох националних меншинох» зоз крачунскимя писнями. На бини при Роботніцкимдоме представели ше руска, малярска, українска, немецка и австрийска национална меншина. На поволанку Лели Дітко, председательки Ради рускей националней меншини Городу Ву-

Публика на збуваню у Вуковаре

ковару, того року Руснацох представляла хлопска шпивацка група КУД-а «Яким Гарди» зоз Петровцох. Петровчане ше представели зоз трома крачунскимя писнями котри публика барз крашне прилапела.

Звонко Костелник, проф.

ПРЕБАЧЕНЄ

У 189. числу Новей думки на 22. боку подкрадла ше друкарска гришка, под фотиграфию Гелени Шобан стої подпис Дюра Бики. Пребачуєме ше читательом и пані Гелени.

Главна и одвичательна редакторка

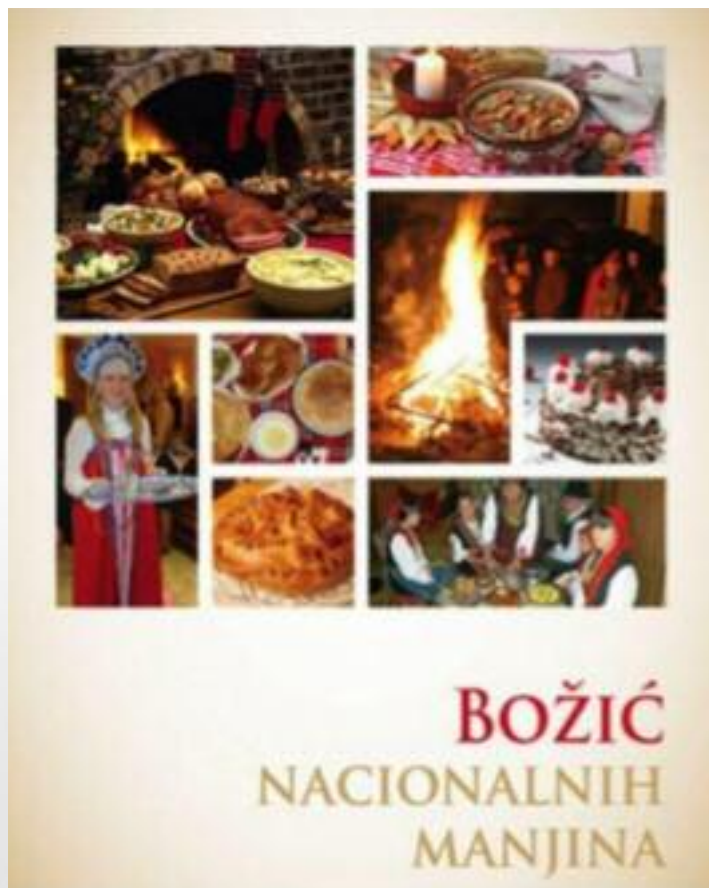
У ЗАГРЕБУ ВИСТАВА КРАЧУНСКИХ ОБИЧАЈОХ НАЦИОНАЛНИХ МЕНШИНОХ

ЗАГРЕБ/ГОРВАТСКА – Седемнац национални меншини хтори жио у Горватскеј својо крачунски обичај представели прејг роботні традиційней кухні, виробки прикраскох и з концертом, а у рамикох вистави „Крачун националних меншинох“, хтора всоботу, 28. новембра отворена у Етнографским музею у Загребу. Вистава тирва по 10. януар 2016. року.

На вистави виложени и предмети и фотографіи вязани за крачунски обичај националних меншинох, медзи німа и Руснацох, котрих на тей манифестацији представяли припадніки нашеј меншини зоз Загребу. Хор, у хторим були припадніки вецей меншинох, з тей нагоди по старославянски одшпивал и єдну нашу коляду.

Кажда национална меншина сама вибрала з чим сце буц представена и цо дума же єй окремносц, та нацивителе могу видзиц числени вариятни крачунского хлеба, колачох, лебо файти єдлох хтори ше пририхтує за Крачун, док централни округли стол представя заєдніцтво хторе их повязує до фамелиї позбераней за крачунским столом у Загребу.

Автор вистави др Филип Шкилян на отвераню визначел же богатство националних меншинох обачліве праве у розличносци обичајох хтори меншини чуваю, и прејг хторих ше им поспишело зачувац свој национални идентитет.

Božić kod Rusina

Badnjak je kod svih kričana početak svečanog obilježavanja najradosnijeg blagdana Božića. Postilo se cijeli dan, a domaćice su od jutra spremale razna jela: kapuščanjiki (pečeno tanko tijesto s kiselim kupusom), bobaljki (kuglice veličine manjeg oraha ispečene od krušnog tijesta), pekao se osuh (posna pogača), na stol se stavljalo božićno drveće (najčešće suhu granu oraha, šljive i slično) na koje su djeca s majkom vješala oraha obavijene zlatnim ili srebrnastim papirom, suhe kruške, šljive i manje jabuke. U dvjema posudama na stol se stavljalo zasijanu pšenicu, a ispod stolnjaka sjeme ratarskih biljaka. Za večeru se spremala juha od kiselog kupusa i bobaljki. Kasnije je večera bila „bogatija“ – na ulju pečena riba s rižom, bobaljki s makom, očišćeni orasi, med i različito svježe voće, a naranča tek početkom šezdesetih godina. Kasnije je suhu

božićnih pjesama i čestitanje prigodnim riječima uz pozdrav: „Daj Bože dobri večar!“ Djeca su nakon toga ulazila u sobu, a domaćica ih je darivala jabukom, orasima, suhim šljivama i sitnim novcem. Koledovanja i čestitanja trajala su dugo u noć ovisno o tome koliko su djeca imala rodbine. Između dva svjetska rata po čitavom selu su koledovali i čestitali Božić mladi članovi crkvenog pjevačkog zbora. Oko 22 sata čestitali su odlazili i momci kod djevojaka, njihovih vršnjakinja. Pjesma se čula sve do ponoćke na koju je uvijek odlazio velik broj mještana. U jutarnjim satima Božića odrasli su muškarci odlazili čestitati ovaj veliki Blagdan kod rodbine i prijatelja.

Između dva svjetska rata koledovati i čestitati odlazili su i „hvizdare“ (hvizda – zvijezda) – mladi momci s „vertetom“ (simbolično izrađena pečina u kojoj se rodio Isus), najčešće kod seoske inteligencije: učitelja, župnika, trgovaca, imućnijih žitelja... Tom su prigodom „hvizdare“ bili obučeni kao pastiri i anđeli, a pored pjesama izvodili su i kratke dramske sličice sadržajno

ВИНКОВЧАНЕ НАЩИВЕЛИ КРИЖЕВСКУ ЕПАРХИЮ

Внедзелю, 13. децембра 2015. року, члени КД Руснацох зоз Винковцох нащивели Крижевци. Председателька КД Руснацох Винковци, Мелания Пап, була инициатор такей нащиви, у першим шоре же би членство свойого Дружтва упозначла зоз вирску прешлосцу и терашньосцу Руснацох у РГ.

Наш домашнї бул о. Михайло Симунович, хтори по 1991. рок бул парох у Петровцох. Члени Дружтва участвовали на Служби Божей котра ше отримує у каплички шестрох Василянкох у Крижевцох. Манастир шестрох Василянского шора находзи ше у Крижевцох од 1915. року, а збудовани є под час владики Юлиа Дрогобецкого. Нешка их у манастире ест дзевец и стараю ше о катедрали Святей Тройци и о владическим дворе.

Катедрала нешкайши випат-

Фотография пред олтаром зоз любезнима домашнїма

рунок достала концом 19. вику, а за таки випатрунок заслужни архитект Герман Боле. У церкви ше находзи найвреднейши иконостас у Горватскей, а намальовали го познати горватски маляре Тишов, Ковачич, Медович... У владическим дворе обишли

зме церковни музей и библиотеку, хтора чишлі понад 10 000 кнїжки од 15. по 20. вик, салу за схадзки, у хторей портрети шицких наших владикох, од 1777. року, кед основана Крижевска епархия, та по нешка.

Снователька нашого влади-

чества була царица Мария Терезия, а єй нашлїдники ше старали затримц го и змоцнїц. Коло катедрали находзели ше будинки котри 1945. року национализовани. Нешкайша держава уклада значни средства же би их ревитализовала и дала им християнски змист, а досц донації приходза и зоз иножемства.

Потим зме обишли и римокатолицку церкву св. Ани хтора ше находзи у главней улїчки недалеско од нашей катедрали. Упечатки би були ище красши кед би хвиля не була похмарена, молговита и витровита.

На концу зме подзекovali о. Михайлови Симуновичови на щирим привиту и обширним указованю Крижевскей епархії, дзе велї Руснаци приходзели здобувац не лем вирске, але и цивилне знає.

Микола Пап

Памятка на перебуванє у Крижевцох

КОЛАЧИ З МАДЖУНОМ

Цесто:

- 6 дЛ муки
- 2 дЛ шметанки
- 2 дЛ масци
- 1 пращок за печенє

– домашні тварди маджун и мелки цукер.

1. Замишиц цесто зоз шицких состоикох. Цесто не муши одстац.
2. Цесто розогнац зоз розвалку и резац го въздлуж на штири еднаки пантліки. Кажду пантліку цеста въздлуж през штредок намастиц зоз твардим маджуном и поскладац конци, але най ше не преклапаю, лєм най ше добре скапчаю.
3. Резац на фалатки и таки положиц пещиц.
4. Печени колаци посипац з мелким цукром.

Марияна Джуджар

НА ДРАГИ ДО АНДРАШЕВЦОХ

Любка Костелник, Кирил Гайнал, Весна Хайни, Любка Папуґа(Дюрчова), Звонко Гайдук и Владо Дюняґача и Владо Джуджар

Тоту стару фотографію достли зме, як и гевту у предходним чишлє, од Звонка Гайдукового. По його здогадованю, слика настала даґдзе 1970. року на драги од Вуковару по Андрашевци, дзе тедишні члени КУД "Осиф Костелник" ишли одґлумиц забаву "Наталка Полтавка". О тедишніх часох и роботи Дружтва уж писанє по наших руских виданьох, а я тераз лєм здогаднем о спомнутей забави и то зоз пирка Владимира Костелника боявеного у Думкох з Дунаю 6, виданих 2004. року: "Найме, концом 1969. року у жимскей сезони 1969./70. року, з иницијативу Союзу Русинох-Українцох Горватскей, його и финансваньом, "Осиф Костелник" поставел на сцену народну оперету "Наталка Полтавка" Ивана Котлярев-

ского з нагоди 200-рочніци його народзєня и 150-рочніци єй виводзєня, иншак єдно зоз найпопулярнейших ділох театралней литератури руского и украинского духа... Режисер бул професор Юрий Шерегий зоз Братислави, а музичну часц приготувела др Ольга Дудкова з Праги з тедишней Чехословацкей. Премьера була у фебруаре, а реприза у марцу 1970. року у найвекшей сали Городского театру у Вуковаре, полна з патрачами не лєм Руснацох и Українцох, але и гражданох других етнічних стредкох того вецейнационального места..."

На фотографіи ше находза: стоя — Любка Костелник, Кирил Гайнал, Весна Хайни, Любка Папуґа (Дюрчова), шедза — Звонко Гайдук и Владо Дюня.

Любица Гаргай

КЕД КРАЧУН БЛІЗКО

О тим як ше при нас Руснацох пресляя Крачун и крачунски швета то углавним шицким познате и преноши ше зоз колена на колено. Верим же ше и нешка на валале подобне пресляя як цо го преславляли и нашо стари, док ше у городох велі звичай потрацели. Окром того, до наших обисцох пришли даяки други, модернейши звичай, а превжати су од наших согражданох. Можебуц дахто тому дацо и замери, але особне думам же кед даяки звичай красни прецо го не потримац. Тиж так думам же вельо опаснейше дошлебодзиц себе и своїм уцагнуце до комерциализації хтора барз присутна коло вельких християнских шветох. Так ше швета викривюю и не маю свою праву улогу при людзох хтори за себе гваря же су християне.

Здогадуюци ше Иисусового народзена у бидним вертепу дзе го зогривали вол и осел, дзе спал на слами, а радовали ше му и небо и жем, и ми би требали у своїм живоце буц скромнейши и радоснейши. Наприклад, стародавни звичай уношеня слами до предней хижи на Вилію, у хторей ше часто дзеци бавели, бул прекрасни, але дзе нешка, наприклад, у городзе найсц слами? А вец хто би до ней и дошол, як унесц сламу и положиц ю на тепих, хто ю после Крачуна поущице? Звичай правеня бобалькох и капушанікох при нас, наздавам ше, ише вше присутни, док ше страцело правене руки и квочки, як и едзене орехох замачаних до меду.

Колядоване або ходзене по шпиваню и винчоване Крачуна тиж

страцело свою дакедишно форму, а поготов у городох дзе родзина и кумово не биваю блізко, та вец кед ше тот звичай ише дагдзе заримал по шпиваню ше ходзи на автох. И так, кус по кус, шицки звичай приспособлени нешкайшим условийом живота.

Єден зоз звичйох хтори ше уцагнул до наших обисцох то адвентски венчик зоз штирома швичочками хтори ше вец паля през штири недзелі по Крачун. Углавним тоти венчики ше купуе у дутянох, але ше и правя у креативних роботных рижних здруженьох. Як и у шицким другим, так ше и ту може вельо видумовац, та венчик може буц скромнейши або барз богати. Так з часом венчик и не муши будз вецей венчик, а акцент остал на штриох швичочкох, та ше их так може положиц на танер, на обробене древо, ролю зоз паперових ручнікох, та аж и на роли зоз тоалетного паперу. Лем треба дац мриі на дзеку. Мала сом нагоди вирабяц шицко од спомнутого, та чисто за идею зацкавеним опишем кажди з ніх, але на найскромнейши и цо тунши способ вирабяня.

Можеме вжац штири празни роли зоз тоалетного паперу, кажи закруциц зоз даяким старим цифрованим платном хторе най будзе дакус длугше од ролюх, з бокох завязац зоз цверну, най кажда роля випатра як бомбона. Вец тоти штири “бомбони” можеме заліпиц на фалаток картону, опрез каждей направиц зоз старого платана машлічку, горе заліпиц швичочку у плещку (лучицу) хтора найтунша од шицких швичочкох. Подобне тому можу ше похасновац и роли зоз паперових ручнікох, а украшовац ше може и зоз осушену овоцу, орехами, сламу...

Адвентски венчик може буц направени и на тансеру або даякей другей

Правене венчика за на дзвери

ровней поверхносци, нпр. на ценко одрезаней шипаніци. Можеме похасновац стари плітки танер, на нього по дзеки поскладац штири швичочки и украсиц го зоз уж спомнутима природними материялами. Венчик на венчику зоз слами або стиропору хтори купиме у дутяну звичайно украшуе так же швичочки кладземе на штири боки швета, а вельо ридше єдну коло другей. Барз крашне випатра и венчик направени зоз чемпресових конарчкох, а о його паху и швижоци хтори уноши до обисца не треба ніч окреме приповедац.

Тиж так до наших обисох помали уходзи и звичай кладзєня украсних венчицох на уходни дзвери. То подобни венчик уж описаному зоз швичками, лем же є без швичкох и виши як украс на уходних дзверох. Можебуц би було цикве надпомнуц же звичай палєня штирох швичкох на венчику през штири недзелі Адвенту при християнох тирва уж 150 роки. Перша швичка символізує надію, друга мир, треца радосц, а штварта любов. Шлідом того пожадала сом зоз вами подзеліц єдну приповедку о штирох швичкох.

Штири швички помали горели. Була велька цихосц и могло ше чуц їх бешеду.

Перша швичка гварела: “Я ше

волам Мир. Нажаль, людзе ме нїяк не можу зачувац, думам же ше загашим.” И такой ше загашела.

Друга швичка гварела: “Я ше волам Вира. Нажаль, велі людзе маю поверхову виру и я их не интересуєм. Вецей нет смисла же бим горела.” Як то вигварела, задул слаби витрик и загашел ю.

Треца швичка жалошнє прегварела: “Я ше волам Любюв. Не мам вецей моци. Людзе гоч о мне непрериво бешедує, правда тотаже на мне забуваю и на тото кельо сом им барз потребна. Вони не любя ані своїх найблїзших.” И без оклеваня ше загашела.

Оразу ту вошло єдно дзецко и збачело три загашени швички. “Цо то тераз?” озвало ше дзецко. “Ви требали швициц до конца!” Кед то вивоведло, горко заплакало.

У тим чаше прегварела штварта швичка: “Не бой ше, док я горим, годни зме запаліц шицки загашени швички. Я ше волам Надія.”

Дзецку заблїщали очи од радосци док зоз запалєну швичку врацало шветло погашеним швичком...

Най нїгда не нестане надії у наших шерцох!

Любица Гаргай

Венчики од слами

ДАКЕДИ БУЛО...

У дакедишні часи гоч худоба була велька и требало вельо и чежко робиц же би ше прекармело свою фамелию, заш лем велі фамеліі мали по вельо дзеци.

Єдней младей пари народзело ше перше дзецко — дзивче. Неодлуга друге, та знова дзивче.

Родичи мали барз вельку жажду же би и сина мали, та прето мали и треце, та знова дзивче. Так сцигли у своїм живоце и по осме дзецко. Кед ше тото осме дзивче народзело, требало по осми раз поволац куму, або як ше то теди гварело кресну мацер, на догварку же би ше дзецко покресцело.

У тедишні часи гоч родичи вельо дзеци мали, од тих веліх дзецох у фамеліі часто ше случовало же лем подаскельо од ніх дожили свой перши родзени дзень.

Пре вельку смертнелносц малих дзецох, родичи зоз кресценюм своего дзеца барз понагляли, кед би не дай Боже дзецко пошвидко по родзеню умарло, най би не умарло непокресцене.

Так и у тей фамеліі такой по родзеню дзеца, хторе ше часто и дома покончело, послана би була вистка до куми, односно кресней мацери, же ше нове дзецко у фамеліі народзело. Теди кресна мац знала же тото треба цо скорей покончиц, гнетка то було и такой о дзень-два. Так було и teraz. Кресна мац требала би мац обовязку догвариц ше зоз паноцом и родичами о тим чину и одношела би дзецко кресциц.

По дзецковим кресценю, требало дзецку уписац и кресне мено. Тото робела кресна мац дакеди у догварки зоз родичами, а дзекеди и самоинициативно, ша прецо же є кресна мац.

Так було и у тим случию. Кед паноцец покончел свойо коло кресценя, остало лем дзецково мено до матрикулох уписац и шицко би було готове. Кед ше паноцец опитал кресней мацери же яке мено до кніжки най опише, вона як зоз пушки одвитувала же най будзе Олґа. Так гварене, та так и упи-

сане.

По приходу дому дзецко придане мацери, а куму и ище там подакого, хто ше там нашол, чекал смачни, окреме за тоту нагоду уварени полудзенок. После полудзенку шицки ше порозходзели кажде до свойого дому. Кед ше шицки порозходзели и родичи сами зоз своїма дзецми остали, аж теди ше єдно од родичох здогадли же кума пошла дому, а вони ше ей не питали же яке мено дзецку дала.

На тото друге од родичох додало же най дзецко будзе живе и здраве, а за мено ше куми опитаю док ше шлідуюци раз зоз ню стретню. Кед ше шлідуюци раз зоз куму стретли и опитали ше ей, вона ше зачудовала же им мено дзеца не гварела и у вельким им заносу teraz так гварела «Ша ви Олґу мац!».

Родичи ше на тоти ей слова зачудовано попатрели, та куми на тото гварели же вони дома уж маю дзивче цо ше Олґа вола.

На тото ше кума не дала збуніц, та такой одвитувала на пригварку «Ша цоже вец, ша мнє ше тото мено попачело, та!»

Родичи на тото сцисли зоз плецами, та кед пришли дому сваю другу Олґу зоз меном Фебронна наволали. Так мала Олґа як Фебронна росла, а понеже теди дзивчата звичайно до школи не ходзели, особни карти ридко и мали, а и кед би их и мали, ридко би их дакому и указовали, та так ніхто нашироко и не знал же Фебронна Олґа.

Прешол ей так цали живот зоз меном Фебронна и аж на концу, кед ей на теметове на каменим памятніку було мено Олґа попод слику вписане, людзе преходзаци коло ей гроба и коментаровали же вони ю за живота лем под меном Фебронна познали, а о ей мену Олґа по teraz нігда не знали.

У єдним валале жили у фамеліі ґазда, його жена, його мац и його малючка, лем цо народзена дзивочка.

Було то давно, пред Другу шветову войну.

Жили вони так у злоги и щешліво, шицко док ше мац

того малого дзецочка нагло не похорела и, нажал, пошвидко и умарла. Оцец ґдовец неодлуга ше оженел зоз другу жену. Зоз тоту другу пошвидко достал дзивче, а потим и сина.

Жили вони так, жем обрабляли, пчолы мали....

Єдного дня ґаздово шерцо ше знемирело. Було то теди кед вошел до задней хижи и на заднім муре, на било обиленим, видзел през цали мур слику двох коньох, за німа виврацени полни коч, а под кочом себе прициснутого.

О тим такой повидомел супругу, медзитим, вона там ніч не видзела. Потим и велім другим тоту слику на билим муре указовал, медзитим, окрем нього на тим муре ніхто ніч не видзел.

На остатку тоту незвичайну слику на муре указал и швекри, односно мацери своей першей жени кед пришла видзиц свою малу унучку.

На його вельке чудованє, вона єдина од шицких на муре видзела тото исте цо и вон.

Знемирел ше теди ище баржей як по теди и подумал пойсц до єдней жени у валале хтора ше занімала зоз такими нестварнима подїями.

Вона була подозрива справм тей приповедки, але го не вишмеяла, але пришла зоз нїм видзиц тот мур.

На його запрепасценє, и вона видзела шицко тото исте цо и вон сам.

Потим го поцешела же вона зоз своїма моцями направи же би го охранила од того цо на тей слики потля вона жис, бо як гварела, на тей слики ше указала його кончина.

Робел так тот ґазда по обисцу, робел жем, мал и вельо кошніци пчолы, але все го знемирйовала тота слика у задней хижи на заднім муре.

Робел вон так, добре му ишло и надумал ше одселіц зоз тей хижи же би го тота нестварна слика на муре не преганяла цалого живота.

Порадзел ше зоз фамелию, танєодлуга потим купел вельки плац на концу валала и почал будовац за гевти

часи барз вельку хижу.

Збудовал вон там и вельки хлів, потим и шопи, як за коч и рижни алати цо мал, так и за пчолово кошніци цо их мал надосц.

Робел вон так там. Понеже там була подводна жем, з рока на рок до тей подводней жеми вше вецей и капуста садзел. Потим би ю розвожел и предавал тамаль дзе була висша жем и дзе капуста подло родзела.

Шицко тото вон робел зоз кочом и конями. Часто одходзел и досц далєко.

Роки му так швидко преходзели же уж одал и старшу дзивку и цешел ше же неодлуа и дідо постане, а мал лем штерарец єден рок.

Єдного дня наполнел коч зоз капусту хтора того року окреме добре наросла, попрагал коні и рушел до валалох дзе капуста вельо подлейше родзела у намири же ю там попреда швидше и за лепшу цену.

Драга була далєка, а идуци по каменей калдерми єдному коньови одпадала подкова, та ше подбил и почал шкинтац.

Кед тото ґазда обачел, такой ше склонел на босу драгу хтора ше пресцєрала з лївого боку калдерми. Гонел вон так коч по лївим боку и роздумовал о тим же як попреда капусту.

У тот час ше нараз зоз процивного напрума зявел вельки камион полни зоз свадзєбницами, и понеже не видзел коч на босей драги, зоз вельку швидкосцу ше очухнул коло коча.

Коч ше преврацел, кочияш спаднул з коча, главки капусты почали падац за нїм и на остатку их коч прициснул. Камион зоз свадзбу предлужел по своєй драги и док не наишли други людзе же би кочияша виратовали, кочияш под терху коча умар.

Шицки тоти цо паметали же як покойни описовал слику у задней хижи на заднім муре и кед видзели тото цо ше зоз покойним случело, аж теди похопели же ше покойному на гевтим муре указовала його кончина и його шмерц.

Желько Гарґаї
Петровци

ВЕЦЕЙ ДЕЦЕНІЇ ЗОЗ КУЛЬТУРУ І СПОРТОМ

— У рамкох КУД „Яким Говля” як член драмской секції толковал главни улоги у вецей театралних фалатох, а як фодбалер бул член репрезентації Сриму хтора бавела на преслави 25. рочніци виходзена „Руского слова” у Руским Керестуре 1970. року

Томислав Колесар

Кед спомнеме мено Томислава Колесара старшим жительом Миклошевцох такой ше пред очми зяваю слички зоз фодбалского терена за хторим вон бул вязани вецей як 30 роки. Народзел ше у Бачинцох и ище як школяр основней школи од шицкого найволеу у шлебодним чаше бегац за фодбалску лабду. Як роки преходзели, Томислав ше розвивал до вше лепшого бавяча. Перших рокох бавел у нападним шоре, лебо як би ше нешка поведло, бавел „вязного” бавяча. Концом пейдзешатих и скоро през цали час шейдзешатих рокох бавел за ФК „Бачинци”, а вец еден час бул и медзи найлепшима бавячами у ФК „Русин” з Руского Керестура дзе бул и занят у интернату. Потирвало то лем даскельо роки, а вец, з оглядом же уж бул у малженстве зоз Ксению зоз Миклошевцох, дзечне прилапел понукнуце од валалских власцох же би робел як шеф у Месним уряду и матичар. Любителе фодбалу знали же за даскельо наступни роки Томислав будзе вельке помощене за домашні фодбалски клуб, та так и було.

Вяри 1974. року у Миклошевцох одбавене традиційне фодбалске змагане. У звиту зоз того змаганя дописователь „Руского слова” медзи иншим зазначел:

— Конечно ше случело тото цо миклошевски фодбалере за 25 роки ані подумац не могли. У рамкох означованя 40-рочніци бавеня фодбала у Миклошевцох, 3. марца одбавене приятельске фодбалске змагане у котрим ше стретли фодбалере ФК „Русин” як домашні и ФК „Русин” зоз Руского Керестура. Пред коло 150 патрачами змагане почало зоз чераньом заставкох и дарункох. Хвиля була прикладна за тоту часц рока, та ше обчековало красне бависко. У першим полчасу змагане було равноправне, а у другим домашні гостом наполнили мрежу. Конечни резултат бул 6:0. На стадиону пановало одушевіє, бо то була и перша победа над реноміраним процивніком. Медзи найлепшима у екипи домашніх бул Томислав Колесар...”

Бул то початок Томиславових добрих бавискох. Гоч уж прешол трицети рок живота, бавяча за його замену на месце „остатнього” у Миклошевцох ше у тих хвилькох не могло найсц. За першу екипу Томислав престал бавиц концом седемдзешатих рокох, але фодбалску лабду не зохабел. Вецей роки бул тренер першей екипи, а источашне бавел и за ветеранох ФК „Русин”.

Стаємни член КУД-а и драмской секції

Драмска секция у Миклошевцох з роботу започала 1934. року. Бул то початок єдней континуованей роботи, а спрам податкох хтори зме позберали зоз рижних жридох видзиме же през тот dlouги часови период на сцену поставени 65 театрал-

Ветеране ФК „Русин” 1985. Року - Томислав пияти з ліва (кучи)

ни фалати. На сцени предефиловало вельке число миклошевских драмских аматерох, а зоз німа найвецей робели службуюци учителиє и други домашні лебо вонкашні сотрудніки.

Томислав ше до Миклошевцох приселел концом 1973. року, почал робити у Месним уряду, а вшені, кед у Дружтве порадзене же ше на сцену будзе поставяц комедию „На стреду ше региструєм” и кед ше подзелело улоги, обачене же недостава єдна особа за толковане хлопскей улоги. Выбор „спаднул” на Томислава. Тих часох ше вон добре здогадує:

— Бул сом поволани на першу пробу. Можем повесц же сом не мал дзеки, бо сом думал же ми така работа не „лежи”. Ша у драмской секції сом бул член ище кед сом ходзел до основней школи. Любел сом патриц красни забави, але ми од вчасних дзецинских часох приоритет бул фодбал. Цо будзем? Як то будзе? Таки и подобни питаня сом себе поставял док ме члени драмской секції „нагваряли”. Пристал сом и спрам оцни патрачох, а и особох хтори ше вецей розумя до театру, задоволел сом. Уж другого року було лепше” — здогадає ше Томислав.

Року 1976. року Томислава не требало нагваряц. У режії Витомира Бодянца зоз Рус-

кого Керестура, на сцену поставена комедия „Покоңдирена тиква”. Томислав достал главну хлопску улогу. На премиєри було барз крашне, на Драмским мемориялу „Петра Ризнич Дяді” у Руским Керестуре тиж так. Зоз тим театралним фалатом ше гостовало и у дзепоедних наших валалох. Томислав по 1980. рок главни улоги толковал ище у театралних фалатох: „Любовне писмо”, „Страшно опасна ситуация”, „Улічка”, „Дробни души” и „Мудри Циган”.

Од 1981. року старшу групу заменели младши аматере, а Томислав и далєй остал у Дружтве. У двох мандатох бул и председатель, а окреме треба визначиц же скоро дзешец роки бул и член Організаційного одбору миклошевскей манифестациї „Миклошевци...”. Так наш собешеднік, Томислав, остал присутни у дружтвеним живоце валала по 1991. рок кед неодлуга пошел до пензії. После того ше вельо премєнєло. Пришли млади и нови моци, розумліве пришло до змени генераційох. Ми, хтори зме були Томиславово сучашніки и сотрудніки, чувстуєме потребу виражиц вельку подзековносц за його роботу на дружтвеним плане, окреме спортским и културним.

Дюра Лікар

ODGOJ DJETETA BEZ TJELESNOG KAŽNJAVANJA

Danas nije lako odgajati dijete, s obzirom na brojne izazove vremena u kojem živimo. Biti roditelj možda je najteži posao kojim se bavimo. Mnogi roditelji brinu hoće li svoje dijete uspjeti dobro odgojiti i pitaju se što ako djeca postanu razmažena, neodgojena ili čak delinkventna. Stoga je današnjim roditeljima više nego prije potrebna podrška i pomoć u odgoju.

Često se pod odgojem misli na discipliniranje djece, koje se većinom svodi na različite oblike kažnjavanja, jer se čini da je to najjednostavniji i najučinkovitiji način kojim ćemo naučiti dijete prikladnom ponašanju. Oko dvije trećine roditelja u Hrvatskoj kao sredstvo odgoja zastupa i koristi udarac djeteta „po guzi“, iako je tjelesno kažnjavanje djece kod nas zakonom zabranjeno. To opravdavaju argumentima: „Batina je iz raja izašla“, „I nas su tukli pa smo dobro ispalili“ ili „Ja sam roditelj i imam pravo odgajati svoje dijete kako želim“. Ovaj tekst nastojat će razjasniti neke znanstveno dokazane činjenice vezane uz odgoj djece te roditeljima ponuditi mogući odgovor na pitanje što umjesto batina.

Zbog čega je udaranje djeteta loše?

Kad roditelji u odgoju koriste tjelesno kažnjavanje, smatraju da će time naučiti dijete što

je dobro a što loše, tj. smanjiti učestalost nepoželjnih ponašanja, a povećati učestalost poželjnih. Ako pretpostavimo da nečijim ponašanjem možemo upravljati pomoću nagrada i kazni, tad valja imati na umu da će kazna biti učinkovita samo ako se koristi svaki put kad se pojavi nepoželjno ponašanje i ako se primijeni odmah nakon tog ponašanja. No, roditelji ne mogu u svakom trenutku biti prisutni kako bi uočili i kaznili nepoželjno ponašanje djeteta. Takvo isto ponašanje nekad bude kažnjeno, a nekad ne, ovisno o tome je li roditelj u tom trenutku bio u blizini. Dijete to vrlo brzo može shvatiti te izbjegavati nepoželjna ponašanja u prisutnosti roditelja. Hoćemo li time biti zadovoljni? Vjerojatno ne jer nam je cilj postići suprotno od toga: dijete koje se ponaša primjereno i kad roditelj nije prisutan zato što razumije razloge zbog kojih se treba ponašati na određeni način, a ne zbog straha od kazne. Ovdje možemo povući paralelu s kažnjavanjem vozača zbog prebrze vožnje ili alkoholizirani-

nosti. Držite li se prometnih pravila i kad znate da nema policije u blizini?

Još je jedan razlog zbog čega tjelesno kažnjavanje nije dobro, a to je što kazna sama po sebi ne uči dijete boljem ponašanju. Njome se ne daju djetetu smjernice kako se treba ponašati, nego samo kako se NE ponašati. Boljem ponašanju, tj. kako nešto učiniti bolje ili drukčije nego što sad čini, mogu ga naučiti odrasli u njegovom životu – roditelji, učitelji, bake i djedovi, treneri...

Što dijete može naučiti od tjelesnog kažnjavanja, odnosno od roditelja koji koristi udarce iz ljubavi i u najboljoj namjeri? Može naučiti da je u redu tući one koje voliš. I u redu je da te drugi tuku jer to čine zato što te vole. To je, nažalost, čest slučaj u partnerskim vezama u kojima postoji nasilje, čak i u mladenačkim vezama. Brojne su studije u svijetu i u Hrvatskoj pokazale da mnogi mladi smatraju da je u redu da ih partner/ica udari i da to znači da ih voli te to ne prepoznaju kao nasilje.

Imajmo na umu da dijete u svakom trenutku čini najbolje što zna s obzirom na to što je imalo priliku od nas naučiti. Je li to što ono od nas uči i najbolje?

Odgov udarcima „po guzi“ recimo da ima jednu prednost, a to je da je rezultat odmah vidljiv, odnosno nepoželjno djetetovo ponašanje odmah se prekida. No, odgoj vrijednosti, onoga što dijete želimo naučiti, nije vidljiv odmah, on je dulji. Jer „putovi koji vode do boljih mjesta nisu i najkraći“. Dulji put pomaže djetetu razviti se u samostalnu, odgovornu i zadovoljnu osobu koja čini dobre stvari jer ih razumije i vjeruje u njih. Vrijednosti se uče u okruženju u kojem se svi međusobno razumiju i uvažavaju i vole na način koji nikog ne boli.

U sljedećem broju: Uspostavljanje discipline i postavljanje granica u odgoju

Helena Timko, mag. psych.

BIOGORIVA 3. GENERACIJE

GORIVA IZ ALGI

Biogorivo iz algi alternativno je tekuće gorivo koje nastaje iz ulja proizvedenog od algi. Poput fosilnog goriva tako i to gorivo gorenjem proizvodi CO₂, ali za razliku od fosilnih goriva oslobađa se CO₂ koji je nedavno uklonjen iz atmosfere pomoću procesa fotosinteze u stanicama algi.

Pozitivne karakteristike alginog goriva su: mala potrošnja vode za proizvodnju, mogućnost korištenja slanih i otpadnih voda za uzgoj, relativno mala površina za uzgoj u odnosu na druge poljoprivredne kulture kao što su repica, kukuruz ili soja a za istu količinu ulja, visoka točka paljenja i netoksičnost za okoliš u slučaju prosipanja. Ako bi se cijela potreba za gorivom u Americi zamijenila gorivom iz algi, iskoristila bi se samo 0,42 % površine Amerike ili 39 000 km², što je samo 1/7 površine koju pokriva kukuruz u toj zemlji.

Istraživanja provode razne privatne kompanije i potiču se od strane vlada kako bi se reducirali troškovi proizvodnje takvog goriva i učinili ga ekonomičnim. Biološka supstanca dobivena uzgojem algi može se raznim postupcima pretvoriti u ulje iz kojeg se proizvode biodizel, biobutanol, biopljin, etanol, metan ili avionsko gorivo.

POVIJEST I RAZLOZI NASTANKA

Počeci istraživanja algi potiču još od vremena drugog svjetskog rata kada su europski znanstvenici Richard Harder i Hans von Witsch predložili proizvodnju goriva i masti iz algi. Za vrijeme II. svjetskog rata to je bilo prijeko potrebno. Poslije rata opao je interes u tom području, ali obnovljen je 1978. godine za vrijeme Jimmyja Cartera u Americi. Došlo je do svjetske krize u opskrbi energijom, tzv. naftnog embarga, kada su cijene goriva naglo porasle. Osnovan je Nacionalni laboratorij za obnovljive izvore energije i u području akvakulture potrošeno je \$ 25 milijuna tijekom 18 godina. Istraženo je više od 3000 vrsta algi kako bi se izdvojile one s najpovoljnijim karakteristikama. Zaključeno je kako se ne isplati uzgajati alge za proizvodnju goriva jer bi cijena neekstrahiranog ulja po barelu bila između \$ 59 – 186, dok je u isto vrijeme 1995. godine cijena barela sirove nafte iznosila \$ 20. Taj je program napušten 1996. Tijekom 1990-ih u Japanu (Japan's Research Institute of Innovative Technology for the Earth (RITE)) radila su se istraživanja na algama s naglaskom smanjenja udjela CO₂ u atmosferi. Alge su se uzgajale pomoću plinova koje su ispuštale termoelektre smanjujući na taj način za-

gađanje, a ujedno su se od algi dobivali plinovi kao metan, proizvodio se etanol, dodaci prehrani i sastojci za lijekove. Tijekom 2000. godine obnovljen je interes za gorivo iz algi i američka vlada sponzorirala je istraživanja diljem svijeta. Razne privatne kompanije ušle su u to područje. Tvrtke Solazyme i Propel Fuels prve su ušle na tržište s gorivom iz algi 2012. godine, a 2013. tvrtka Sapphire Energy također.

VRSTE I TEHNOLOGIJE UZGOJA ALGI

Vrste za proizvodnju goriva najčešće su mikroalge koje su u promjeru manje od 0,4 mm, a koriste se i makroalge, poput morske trave, koje su veoma rasprostranjene. Mikroalge su jednostavne strukture, brzorastuće i s visokim udjelom ulja. Najviše upotrebljavane mikroalge su Botryococcus braunii, Chlorella, Dnaliella tertioelecta, Cracilaria, Pleurochrysis carerae i Sargassum. Količina ulja kreće se od 20 % pa sve do 75 % kod nekih vrsta.

Alge rastu puno brže od ostalih poljoprivrednih kultura i mogu proizvoditi stotine puta više ulja po jedinici površine. Proizvodni ciklus im je 1 – 10 dana i mogu se višestruko uzgajati u veoma kratkom vremenskom razdoblju. Nije im potrebna plodna zemlja, mogu se uzgajati i u pustinjama ili na slanom zemljištu, nepogodnim za poljoprivredne kulture. Proizvodnja se može provoditi u otvorenim bazenima ili u fotobioreaktorima koji su čisti, ali skupi za proizvodnju. Danas se uglavnom koriste tri vrste tehnologija za uzgoj algi, a to su: algakultura, bioreaktori i 3D matrix sustav.

ALGAKULTURA je grana akvakulture koja se bavi uzgojem različitih vrsta algi. Alge se uzgajaju u umjetnim bazenima koji se nalaze u vodi i njihov razvoj uvelike ovisi o uvjetima okoliša u kojem se nalaze. Alge koje se uzgajaju na taj način uglavnom spadaju pod mikroalge kojima se pripisuju fitoplankton, mikrofiti i plankton. Makroalge, poznatije kao morska trava, također imaju komercijalnu i industrijsku svrhu. No, zbog svoje veličine i posebnih klimatskih zahtjeva pod kojima se mogu razvijati rijetko se uzgajaju u akvakulturama. Obično se crpe iz divljih nalazišta u morima i oceanima. Takav je način uzgoja algi za proizvodnju biodizela najpovoljniji, ali zato ima i mnoge nedostatke. Glavni nedostatak prepuštenost je algi prirodnim uvjetima te nemogućnost uzgoja većeg broja vrsti budući da jedna vrsta postane dominantna i na taj se način naruši pri-

rodna ravnoteža. Uz manja ulaganja može se postići produktivnost od 1,5 l biodizela/m².

TEHNOLOGIJA BIOREKTORA proizvodi visokokvalitetno biogorivo uz pomoć algi koje koriste sastojke dima iz dimnjaka energetskih postrojenja. U bioreaktorima biogoriva se proizvode za vrijeme rada energetskog postrojenja s time da proces reducira NOx do 86 % i CO₂ za 40 % iz emisija dimnjaka. Osnovna jedinica sustava sastoji se od serije 2,5 m visokih bioreaktora trokutastog oblika polikarbonatskih cijevi promjera 10 do 20 cm, kroz koje voda i alge kontinuirano cirkuliraju.

Alge reduciraju NOx i danju i noću bez obzira na situaciju sa svjetlom. Čak i mrtve alge smanjuju sadržaj NOx do 70 %. Uzgojene alge mogu se koristiti za proizvodnju obnovljivih biogoriva, a uz to elektrane zadovoljavaju regulativu koja zahtijeva smanjenje emisije CO₂. Tijekom ispitivanja ove tehnologije, bioreaktori su bili izloženi dimnim plinovima sa sadržajem CO₂ oko 13 %. Alge koje su odabrane prema protokolu NASA-e i koje nisu bile GMO (genetički modificirani organizmi) preradile su dimne plinove. Plinovi koji su prošli preradu u bioreaktoru izlaze na vrhu, a alge se ispuštaju na dnu svaki dan i mogu se koristiti za proizvodnju biodizela i sl. Takvi sustavi zahtijevaju nesmetanu izloženost suncu na većoj površini. Zbog toga je potrebno osigurati hektare slobodnog prostora u blizini termoelektre, što nije svugdje na raspolaganju. Proizvodnja bioreaktora je 3,5 l biodizela/m² godišnje.

3D MATRIX SUSTAV (eng. Emission-to-Biofuels) najsuavremenija je i najefikasnija tehnologija za proizvodnju biodizela od algi. Bazira se na tehnologiji bioreaktora, ali u odnosu na njih ima znatno veću produktivnost. Greenfuel Emisije-biogorivo™ tehnologija ustvari je fleksibilna platforma koja koristi alge i CO₂ kako bi se proizvelo biogorivo. Navedena tehnologija ima minimalan

U boci se nalazi gorivo za pogon aviona proizvedeno od algi.

Fotobioreaktori od staklenih cijevi za uzgoj algi.

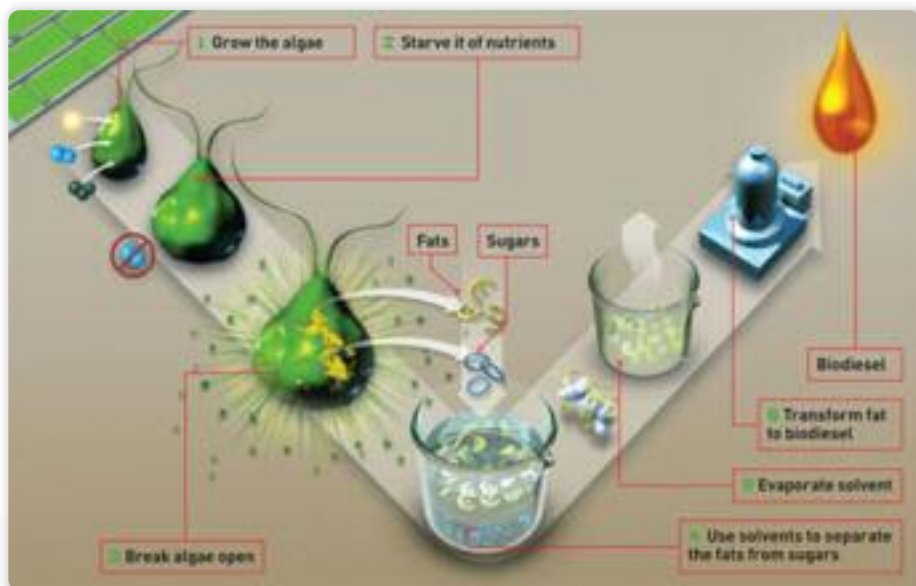
ili nikakav utjecaj na procese koji se odvijaju u postrojenju na koje je instalirana. Svjetlo se dovodi preko receptora koji su ugrađeni na vrhu postrojenja. Navedeni receptori razblažuju svjetlost jer alge nikad ne smiju biti izložene direktnom sunčevom zračenju. CO₂ posebnom se ventilacijom dovodi u prostorije u kojima se uzgajaju alge. U tim su prostorijama alge smještene u void, u prozirnim plastičnim vrećama. Dio kultura ubire se periodično i šalje na dehidratizaciju. Dehidratizacijom nastaje čvrsta masa (biomasa) koja ide u daljnju preradu. Iz te biomase može se dobiti biodizel, etanol i još mnogi drugi korisni proizvodi. Voda koja se izdvoji dehidratizacijom vraća se natrag u sustav kako bi se postigla što manja potrošnja vode pri proizvodnji. Kasnije se iz prostorija ventilacijom odvodi kisik koji je nastao procesom fotosinteze.

PRIMJENA I RASPROSTRANJENOST

Proizvodnja biogoriva od algi još uvijek nije isplativa, ali napretkom u tehnologiji može se smanjiti cijena proizvodnje. Dva najvažnija cilja za unapređenje tehnologije proizvodnje su medij za uzgoj algi (otvorene površine ili fotobioreaktori) i način za uklanjanje unutarstaničnih komponenti. Zbog lakog načina uzgoja alge su veoma obećavajuće gorivo nastalo od biomase i zbog toga privlače visoko profilirane investitore kao što su Craig Venter i njegova kompanija Synthetic Genomics ili zainteresiranost Billa Gatesa i njegovog Exxon Mobil-a. Znanat problem ove tehnologije iznimno su

Jezero u Raceway-u za uzgoj mikroalgi.

Usporedni prikaz prinosa bioplina iz različitih vrsta sirovina.

Bazeni s mikroalgama - Solix Biofuels

visoki operativni troškovi po jedinici površine, po navodima američkog odjela za energiju (DOE – Department of Energy, USA) proizvodnja goriva iz algi iznosi \$ 8 po galonu ili oko \$ 2,11 po litri. Taj podatak čini takvu vrstu tehnologije ekonomski upitnom. Ipak, pitanje je dobrog poslovnog planiranja i ekonomskih stručnjaka koji će ponuditi najpovoljnije rješenje.

Iz tog razloga ulažu se velika financijska sredstva u razvoj ove tehnologije kako bi se što znatnije povećala produktivnost po jedinici površine. Viđen je veliki napredak u razvoju ove tehnologije te se očekuje ne samo

da će biti ekonomski isplativa, već da će biti znatno povoljnija od proizvodnje nafte i njezinih derivata.

Dalje moguće prepreke u proizvodnji ovog biogoriva su zagađenje ekosustava i količina vode koja je potrebna za uzgoj u velikim bazenima. Ali unatoč tome, danas postoji barem pet vodećih projekata u tom području i njima se bave kompanije kao što su: Algenol Biofuels, Solix Biofuels, Sapphire Energy, Solazyme i Seabiotic.

Ljiljana Kiš

ОГЛЯДНУЦЕ НА ПРЕШЛИ ЕКОНОМСКИ РОК ЄШЕНЬСКИ РОБОТИ У МИКЛОШЕВСКИМ ХОТАРЕ

— Миклошевски продукувателе задовольни лем зоз урожайом слунечніку

За нами ище єден економски рок, хтори нашо параста не буду паметац по рекордних урожайох. Уж скорей як почала жатва жита и ярцу, вони сами предвидзали же ше урожай буду рушац спод просеку, без огляду же у

продукції хасновали шицки агротехніцки мири як и скорейших рокох. Соя вельо чежше поднесла вельки горучави и недостаток влаги, окреме у фази квітнуца, опрашкованя и наліваня до зарнох. Пре вельку сушу и сама рошліна не посцигла свою стандартну висину, та прето на цалим стеблу було вельо меней мауни як то звичайне. Замер-

коване же пре сушу заренко сої остало дробнейше, а на рошліни у велькей мири пришло до сушеня и одпадованя лісцох, та пре тот факт жатва почала вельо скорей. Остатніх рокох штредні урожай тей олеярки рушал ше коло 3 тони по гектаре, а того року вон скоро преполовени. Же урожай зменшани досц тому допринєсло и недостаточне дійствоване гербицидох, велі повертносци остали зароснути.

Суша на слунечніку скоро же не направела ніяки утрати, за розлику од сої и кукурици. През цали час вегетациі добре ше розвивал и ані у єдней хвильки рошліном тоти високи летни горучави не начкодзели, та ше штредні урожай рушали

коло 3,5 тони по гектаре, цо на уровню прешлих рокох, але було повертносци дзе урожай бул и векши. Яки урожай кукурици у тих хвилькох чежко повесц, але нет сумніву же и при тей культури, хтора найзаступенша у наших хотарох, зродзело вельо меней як прешлих рокох. И при ней, пре сушу, чутки и заренка вельо менши.

Диждж, хтори у миклошевским хотаре падал вецей дні, ламачку застановял, а од дзепоедних парастох зме дознали же урожай окреме зменшани на повертносцох дзе руцене менше количество штучного гною. Зазначели зме и факт же параста вецей як на 80% повертносцох под кукурицу не буду ламац, але лупац и так предавац „Агро-Товарніку” лебо даєдним другим фирмом. Чардаки и того року останю празни, бо статкови фонд зменшани на минимум, односно швині ше карми лем за своєю потреби, крави дойки у 10 газдовствох, а буячки и яловки лем єденим.

З оглядом же друга половка октобра оптимальни час за шатву жита, можемо повесц же у хотаре уж порихтани векши повертносци, а зоз часци окончена и шатва.

Желько Лікар,
дипл.инг.

ЗАБИВАЧКИ У ПЕТРОВЦОХ

Приход жими приноси вельки пременки у природи и ей випатрунку, желенідло котре нас провадзело од яри док ше живот будзел, зоз приходом жими и ей способу облсканя природи до жимскей шмати зменяю ше и роботи на валале. Парасты своєю поля у векшини поорали, а ешеньски рошліни познімани и позвожени, та ше так и векшина роботах зводзи на обисце и роботи коло статку. Векшина валалских обисцох през рок кармела себе швині же би зоз приходом жими, односно концом новембра и початком децембра направели забивачку. То робота котру треба окончиц бо на тот способ обисце себе обезпечус поживу за цали идущи рок, ту шунки, колбасы, сланіна, подгарліна, сухи ребра, шкварки, як и месо, кирвавици и подобне, кажде себе пририхтує кельо му потребне за своєю фамелию, та то дагдзе една до два швині, а дагдзе и вецей. Забивачки нешкайших часох и гевтих дакеди не розликую ше превельо зоз способом роботи, але саме одношене людзох гу тей значней роботи у року барз ше пременело як и одношене людзох спрам поживи вообщє.

У чаше пред Другу шветову войну, як и по войны, при Руснацох велька ше увага давала гу поживи. Шицко цо ше могло вихасновац — вихасновало ше и ніч ше не одруцовало. А хлеб кед би ше пекол, а скорка у руским пецу пригорела — давало би ше ю дзецом, бо, ниа, кед буду есц такей скорки зоз хлеба буду красни и червени. Так и на забивачкох месо и шицко гевто цо би ше випродуковало мало своєю вредносц як пожива и ніч ше не одруцовало. Крєв би ше пушала и хасновала за кирвавици, черева як ценки так и груби ше умивало, а

масци требало през цали рок, та гоч ей и було вецей, мерковало ше як и кельо ше троши, а шкварки тиж мали своєю вредносц, чи як окремене сдзєне лебо у погачох, або и на даяки други способ. Робота започинала вчас рано кед газда ставал и розкладал огонь под котли. Кед швиня була заклана, кладло ше коло ней сламу котру ше запалєло же би шерсц вигорєла, но нови часи принєсли и нови способ. Вецей ше сламу не палї, але ше швиню шури зоз врацу воду, а потим кед дагдзе шерсц и останє, запалї ше ю зоз бутаном. Черева кед ше виняло, умивало ше их за колбасы и гурки, а вшелїяк и за бендов. Ту вше два жени мали роботи коло черевох, випушиц и поумивац их, та вєц класц до цибулі, оцту, гашєного вапна и добре их прєрайбац най би були чисти же би ше не чули за дачим, а доказ же су чисти було руцанє на мур котри билєни з вапном, та на нїм черево, кед є чистє, мушєло остац залїпенє. Нєшка ше векшином купя готови очищєни черева лебо то пластични котри ше вєц надзива з месом. Месо ше млєло на машинки ручно, а нєшка то

углавним машинки на струю, аж и рем за дзвиганє направєни на гидраулик або на мотор. Рано ше пило палєнку, а кед було барз жимно и варєну, док нєшка по модєрним коло палєнки ту и пєликовци, коняки и подобне, а вшелїяк незаобиходна и кафа.

Робота нєшка идзе досц швидко, дакеди ше на колячки посходзєла блїзша родзина, за фриштєк то обовязно була пражєна печинка зоз цєском, а за полудзєнок варєни папригаш котри нєшка щєзнул зоз мєнию за тот дзєнь. Обовязно би ше пєкло садланїки котри нєшка замєнєли пражєни бухти. Дакеди вєчєра и дружєнє були барз значни бо ше позбєрєли шицки котри робєли. Нєшка ше чєжко позбєрац на забивачку, та ше вєжнє майстор мєсар котри наплацує по фалату и патри же би робота до двох-трох годзин попладню була готова, нає ше и одходзи ше дому, а домашнї патра шицко пошориц та анї не видно же була забивачка. На вєчєру ше дакеди знали позбєрац прибранци, а були то сушєдово лебо пайташе и пайташки або дахто од родзини хто не бул на забивачки, а знал франтовац и

вешєлиць ше. Пооблєкали би ше незвичайно, повєдзємо подобнє так як нєшка машкари и за вєчєру приходзєли з рожньом и франтовали, а вєц би домашнї на рожєнь давали колбасу и кирвавицу, и як гвари єдна андєя, кед мой дїдо заклал швиню цали шорик облєкол ше до прибранцох. Но, нажаль, нєшка векшина младих анї не зна цо то. Гєвти цо робєли на колячки ютрє рано же нїби дацо забули однєсц дому та приходзєли "по бичак" и на тот способ можєбуц помогнуц робиц цо ищє незакончєнє, а коло того и дакус пошєдзиц, попиц сєбє даєдну и побєшєдовац з домашнїма, бо и часу у тих жимских днєох за таке дацо було вєльо вецей. Нєшка тото шицко капє, бо вєлї не тримаю пую готовє мєсо, або то уж старши людзє котри прєрижни хороти не шму есц швиньскє мєсо, та их сєбє и не кармя. Дакеди забивачки мали своє цикави смисєл и насущну потребу за пожиц, а нєшка су лєм єдна зоз роботах котру треба окончиц цо швидше и забуц на ню по идущи рок.

Томислав Рац

ФОДБАЛ

Ешеньську часц фодбалского першенства Петровчане мали започац 6. септембра зоз ФК "Гайдук" зоз Вери, алс, нажаль, фодбалере зоз Вери вишли зоз змаганя и зоз лиги, так же Петровчане аж о тидзень бавели дома зоз ФК "Томповци" и од госцох страцели 8:3, дзе за Петровчаньох голи дали С. Голик, Б. Надь и Т. Андрич. Петровчане були госци ФК "Ловас" 20. септембра и там одбавене неришено 3:3, а за Петровчаньох процивніцку мрежу затресли: Б. Надь, Т. Андрич, Ф. Редєп. У идущих двох фодбалских змаганьох петровски ФК однесол побиду над ФК "Гайдук" зоз Товарніку 2:0, а голи дали Б. Надь и Д. Бркич, а зоз ФК "Борово" резултат бул 4:1 за петровских фодбалерох. Остатні 4 фодбалски змаганя Петровчане бавели неровномірно, процив ФК "Вутексу" страцели 5:2, процив ФК

"Опатовац" однесли побиду 5:1, а зоз Пачетинску ФК "Слога" одбавене неришено. Остатне змагане у ешеньскей часци змаганя у сезони 2015./2016. року одбавене зоз ФК "Липовача", дзе Петровчане од домашніх старцели 3:0.

Та и попри таких нестасемних резултатох котри ше розликую од змаганя по змагане, Петровчаньом ше удало буц на штредку першенственой таблічки трецей жупанійскей лиги и завжац пяте место

зоз 9 бодами.

У ешеньскей часци змаганя Петровчане дали 21 гол, а прияли 25 голи. У змаганьох ше як найлєпши бавяче и зоз найвещей данима голами указали Б. Надь, Т. Андрич, С. Голик и Ф. Редєп. Зоз таким резултатом Петровчане можу мирно дочекац ярню часц фодбалского першенства у трецей жупанійскей лиги.

Томислав Рац

ADRESAR

**Predsjednica Saveza rusina RH
Dubravka Rašljnin**
Banjlučka 1
31000 Osijek
dubrvkar414@gmail.com
savezrusina@gmail.com

**Animator kulture i tajnik
Saveza Rusina RH**
Zvonko Kostelnik
Vijeća Europe 93
32000 Vukovar
zvonko.kostelnik@vu.t-com.hr
savezrusina@gmail.com

**Predsjednik KUD
„Osif Kostelnik“ Vukovar**
Vlado Rusin
Vijeća Europe 54
32000 Vukovar

**Predsjednik KUD
„Joakim Hardi“ Petrovci**
Željko Kostelnik
B. Jelačića 50 A
32229 Petrovci
kud.joakim.hardi.petrovci@vu-tcom.hr

**Predsjednik KUD
„Joakim Govlja“ Mikluševci**
Slavko Ždinjak
Rusinska 68
Mikluševci, 32228 Čakovci
kudjoakimgovlja1950@net.hr

Predsjednica KUD Rusina Vinkovci
Melanija Pap
Kanovačka 5
32100 Vinkovci
papnikol5@gmail.com

**Predsjednica KD Rusina Osijek i
predstavница Rusina Osječko-baranjske
županije**
Ahnetka Balatinac
Vijenac Ivana Meštrovića 76
31000 Osijek ahnetka@gmail.com

Predsjednik KD PGŽ „Rušnjak“
Vladimir Prović
Branka Laginje 39
512111 Matulji
vladimir.provic@gmail.com

Predsjednik KUD Rusina Cvelferije
Zvonko Hrubenja
Vladimira Nazora 30
32261 Rajevo Selo
hrubenjazvonko@yahoo.com

Predsjednik KUD „Kaljina“ Rijeka
Boris Denisjuk
Derage Gervaisa 13
51000 Rijeka
kaljina_rijeka@yahoo.com

**Predsjednica KUD „Rusinka i Rusin“
Zagreb**
Oljica Mudri
Šime Stračevića 9
10 000 Zagreb olgicamudri@yhoo.co. Uk.

**Predsjednik Rusinske nacionalne
manjine VSZ Vukovar**
Boris Bučko
Vukovarska 37
Mikluševci,
32228 Čakovci
vrnm@hi.t-com.hr

**Predstavnik Rusinske
nacionalne manjine Grada Zagreba**
Irinej Mudri
Vodovodna 15
10000 Zagreb
irinejmudri@yahoo.com

**Predsjednik Vijeća Rusinske
nacionalne manjine
Općine Bogdanovci – Petrovci**
Vladimir Dudaš
Vukovarska 27
32229 Petrovci

**Predsjednik Vijeća Rusinske
nacionalne manjine
Općine Tompojevci – Mikluševci**
Miroslav Ljekar
Vukovarska 36
Mikluševci,
32228 Čakovci

КУД «ЯКИМ ГОВЛЯ» ЗОЗ МИКЛОШЕВЦОХ ПРЕДСТАВЕЛ ШЕ ПУБЛИКИ У СРИМСКЕЙ МИТРОВИЦИ

Танечна секція пред митровицку публику

Венчик руских танцох

Пияток, 11. децембра у Сримскей Митровици у театру "Добрица Милутинович" отримана Шветочна академия "Мацери Рускині". Организатор манифестациі була Подручна канцелария Национального совиту Руснацох у Сримскей Митровици. Програму Академиї зоз святочну писню «Браца Русини» отворела домашня мишана шпивацка група "Руски зарі" хтора познейшне одшпивала ище даске-

льо познати руски шпиванки. На програми наступели и рецитаторе зоз виривками з поеми "Мацери Рускині". А окреме ше публики попачели наймладши, дзеци хтори виучую руски язик зоз професорку Монику Абоді и з тей нагоди порихтали пригодни писньочки. Як госци, на Академиї наступели два домашні дружтва: КУД "Бранко Радичевич" и українске КУД "Коломийка". Зоз Горватскей

Писня зоз танечними елементами

Женска шпивацка група одшпивала даскельо писні

було повоLANE Културно-уметніцке дружтво "Яким Говля" з Миклошевцох, чия шпивацка група одшпивала даскельо шпиванки, а танечніки одтанцовали "Горніцки танец" и дзивоцку полку "На тарки". После програми друженє ше предлужело у парохиялней сали грекокатолицкей церкви Вознесєня Господнього. Парох о. Владислав Варга привитал шицких присутних, преведол госцох по церкви и упознал зоз єй историю.

Леся Мудри

Berchazil. 12